

ONTWERP VAN DECREET TOT WIJZIGING VAN HET WETBOEK VAN STRAFVORDERING, HET VELDWETBOEK VAN 7 OKTOBER 1886, HET BOSDECREET VAN 13 JUNI 1990, HET DECREET VAN 21 OKTOBER 1997 BETREFFENDE HET NATUURBEHOUD EN HET NATUURLIJK MILIEU EN HET DECREET VAN 21 DECEMBER 2001 HOUDENDE BEPALINGEN TOT BEGELEIDING VAN DE BEGROTING 2002, WAT BETREFT HET BESCHERMEN VAN DE BOSSEN EN HET NATUURBEHEER VAN OPENBARE TERREINEN

Samenvatting

Vlaanderen is ambitieus als het gaat over meer bos voor Vlaanderen. Het bosuitbreidingsplan van de Vlaamse minister bevoegd voor Omgeving wordt sinds mei 2020 op het terrein uitgevoerd door de Bosalliantie. De volledige realisatie van 4.000 ha extra bos tegen eind 2024 blijft de doelstelling.

Dit voorontwerp van decreet beoogt het aanpassen en verduidelijken van de afstandsregels bij bosaanleg in het agrarisch gebied. Het aanpassen van de afstandsregels en het verduidelijken dat bosrandontwikkeling mogelijk is, verhoogt het ruimtelijk rendement voor bosuitbreiding zonder meer gronden te moeten innemen. In het kader van het streven naar optimaal gebruik van de open ruimte is dit voordelig voor het bevorderen van de bosuitbreiding. Op deze wijze worden de gronden die beschikbaar worden gesteld voor bebossing optimaal ingevuld.

Tegelijk is het belangrijk om de bescherming van bestaande bossen niet uit het oog te verliezen. Het bosareaal in Vlaanderen ging er de laatste decennia helaas op achteruit. Nochtans is het Bosdecreet van 13 juni 1990 duidelijk: ontbossing is in principe verboden. Niettemin zijn enkele belangrijke afwijkingen voorzien die ontbossing toch mogelijk maken, zij het mits compensatie. Het boscompensatiemechanisme bestaat sinds 2001. In de periode 2001-2019 is er ca. 4.500 ha ontbost middels toelating in een stedenbouwkundige vergunning of omgevingsvergunning. Ondanks het bestaande boscompensatiemechanisme werden op het terrein te weinig boscompensaties gerealiseerd.

De Vlaamse Regering heeft de ambitie om tijdens deze legislatuur zeker geen verdere achterstand op te bouwen inzake compensaties. Het is de ambitie om elke ontbossing die moet worden gecompenseerd daadwerkelijk te compenseren op het terrein. Dit voorontwerp van decreet beoogt daartoe een wijziging in het mechanisme van boscompensatie. Door een aantal wijzigingen in de regelgeving zal de boscompensatie vlotter worden gerealiseerd.

Een eerste wijziging is de verplichting om een ontbossing van openbaar bos steeds in natura te compenseren. Een tweede wijziging is creëren van de keuzemogelijkheid voor de vergunningverlenende overheid om de boscompensatie op het terrein zelf uit te voeren.

Als antwoord op de veranderde wetgeving en subsidiemogelijkheden bij het natuurbeheer in Vlaanderen, wordt gestreefd naar een duidelijk kader voor het beheer van openbare natuurterreinen, die geen eigendom zijn of in volledig beheer zijn bij het Agentschap voor Natuur en Bos. De voorgestelde wijziging aan het Natuur- en Bosdecreet geeft een bestuur meer beslissingsruimte en -mogelijkheden om de beste partner voor het beheer van zijn natuurgebieden te kiezen. Het partnerschap tussen Vlaamse overheid en de besturen voor de uitvoering van het technisch beheer wordt door de voorgestelde wijzigingen bevestigd, maar omgevormd naar een actievere bewuste samenwerking.

Gelet op toenemende risico's op langduriger droogteperiodes dringt zich een rechtsgrond op om het maken van vuur en het roken in natuurgebieden te regelen.

Tot slot wordt de strafrechtelijke bescherming van de bossen versterkt. Artikel 138, 2° Sv. wees al in 1936 de politierechter aan als bevoegde rechter voor misdrijven die in het boswetboek worden omschreven, terwijl het overige contentieus waarop het decreet algemene bepalingen milieubeleid (1995) van toepassing is tot de bevoegdheid van de correctionele rechtbank behoort. Dit is niet consistent en geeft aanleiding tot misverstanden en onontvankelijke dagvaardingen.

MEMORIE VAN TOELICHTING

I. ALGEMENE TOELICHTING

A. Situering

I. Bosuitbreiding en boscompensatie

De Vlaamse Regering heeft zich tot doel gesteld om tegen 2030 te zorgen voor 10.000 ha bosuitbreiding, waarvan 4.000 ha tegen 2024. In de beleidsnota Omgeving 2019 – 2024 van de Vlaamse minister van Omgeving wordt deze ambitie verder uitgewerkt onder SD 1 'een netto toename aan natuur en bos met hoge kwaliteit, overal en dichtbij voor iedereen', en meer specifiek onder OD 2 "Meer natuur en bos voor de aanpak van de klimaatverandering". Daarbij vermeldt ze ook dat ze zal zorgen voor een snelle en effectieve boscompensatie en erover zal waken dat de boscompensatieregeling sluitend blijft.

II. Technisch beheer

Huidig artikel 45, §1, van het Bosdecreet van 13 juni 1990 geeft het Agentschap voor Natuur en Bos de opdracht om in te staan voor het beheer van alle openbare bossen. Voor deze openbare bossen (elk bos waarvan een publiekrechtelijk rechtspersoon eigenaar of mede-eigenaar is, zoals gedefinieerd in artikel 4, 16° van het Bosdecreet) die geen eigendom is van of in volledig beheer is bij het Agentschap voor Natuur en Bos, wordt het beheer beperkt tot de technische aspecten van het bosbeheer, die de praktische uitvoering van het beheerplan betreffen. In de decreetbepaling werd voorzien dat de Vlaamse Regering bepaalt wat onder die technische aspecten moet worden verstaan. Tot op heden is van die nadere uitvoeringsmogelijkheid geen gebruik gemaakt door de Vlaamse Regering.

In de praktijk kent het uitvoeren van het technisch beheer van openbare bossen door het Agentschap van Natuur en Bos een zeer lange traditie. Door de jaren heen zijn er evenwel verschillen ontstaan in de uitvoering ervan, naargelang de lokale afspraken, specifieke kenmerken van de gebieden, enz.

In het belang van een transparante werking van het Agentschap en als antwoord op de veranderde wetgeving en subsidiemogelijkheden bij het natuurbeheer in Vlaanderen, is het nodig een vaste lijn in dit proces te brengen. Op die manier wordt het beheer van alle openbare bossen op eenzelfde, duidelijke leest geschoeid.

Hierbij is het aangewezen een verdere afstemming te realiseren met de principes van de natuurbeheerplannen en de subsidiëring van beheerwerken in uitvoering van goedgekeurde natuurbeheerplannen.

Artikel 45 van het Bosdecreet heeft voor een versnippering van het beheer van openbare bossen gezorgd. Volgens dat artikel kan een publiekrechtelijke rechtspersoon namelijk beheertaken aan verschillende uitvoerders geven. Versnippering van beheer biedt echter geen garantie op een correcte, transparante en doorgedreven opvolging, duurzaam natuurbeheer en kwaliteit. Een eenheid van beheer maakt dat natuurbeheer doelgerichter en effectiever kan georganiseerd worden, zowel in de plan-, voorbereidings- als opvolgfase. De opvolging van de beheerwerken kan op die wijze ook beter georganiseerd en gemonitord worden.

De Vlaamse overheid streeft naar een efficiënt en effectief natuurbeheer (opmaak natuurbeheerplannen, realisatie Europese natuurdoelen,...). Tegen 2050 moeten gradueel specifieke natuurdoelen gehaald worden in uitvoering van het gewestelijk Natura2000 programma. De sterkste schouders, namelijk de overheden, hebben hierin een belangrijke taakstelling, conform artikel 36ter, §1 en 2 van het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu.

III. Versterken strafrechtelijke bescherming bossen

De toewijzing, in artikel 138, 2° Sv., van de bevoegdheid inzake misdrijven omschreven in het boswetboek aan de politierechter zorgt voor onnodige moeilijkheden bij het uitbrengen van dagvaardingen en staat een coherent handhavingsbeleid in de weg.

IV. Verbod op roken en vuur maken in bossen en natuurgebieden

In verschillende natuur- en bosgebieden in Vlaanderen ontwikkelen zich vaker situaties van droogte die zeer snel een acuut risico op brandgevaar met zich kunnen meebrengen. Risico's op brand als gevolg van het maken van vuur of roken in natuur- en bosgebieden moet dan ook maximaal worden vermeden.

B. Inhoud

Probleemstelling en omgevingsanalyse

I. Bosuitbreiding en boscompensatie

In het kader van het plan "meer bos voor Vlaanderen" van de Vlaamse minister van Omgeving is een oplisting gemaakt van de belangrijkste belemmeringen in de wetgeving die bosuitbreiding bemoeilijken. De ingestelde Task Force identificeerde verschillende knelpunten die zich situeren in verschillende wetgevingen. Deze oplisting bevat onder meer volgende wijzigingen die worden voorgesteld:

- Het aanpassen en verduidelijken dat bosrandontwikkeling bij bosaanleg in agrarische gebieden mogelijk is in de zone van 6 meter ten opzichte van de perceelsrand van het naburige perceel doch dat bosaanleg met hoogstammige bomen in die zone verboden blijft volgens het Veldwetboek.
- Het huidig mechanisme van boscompensatie loopt in de praktijk grote achterstanden op daarom worden er enkele wijzigingen voorgesteld. De vergunningverlenende overheid krijgt de mogelijkheid om zelf in te staan voor het realiseren van de boscompensatie. In voorkomend geval kan de vergunningverlener zelf de bosbehoudsbijdrage bepalen, met een ondergrens bepaald door de Vlaamse Regering. Wanneer een vergunning voor ontbossing wordt afgeleverd tegen het advies van ANB in, is de vergunningverlener steeds verantwoordelijk voor het realiseren van de compensatie.

- Voor het deel van de boscompensatie waarvan de aanvrager van de ontbossingsvergunning van grote ontbossingen in privé-bos (meer dan 10 hectare) kiest om de compensatie in natura te realiseren, wordt bijkomend opgelegd dat deze bebossing in een aaneengesloten geheel van minstens 10 ha dient te worden gerealiseerd of waarvan de bebossing moet aansluiten op een bestaand bos van 5 ha of een combinatie van beide. Op die manier worden grote ontbossingen niet gecompenseerd met kleine bossnippers.

II. Technisch beheer

Inzake het natuurbeheer van openbare terreinen vertrekt dit voorontwerp van decreet vanuit de bezorgdheid over de impact van een versnipperd beheer van openbare natuurgebieden én vanuit de vaststelling dat openbare besturen met een goedgekeurd natuurbeheerplan (cfr. de nieuwe regeling sinds 28 oktober 2017) dezelfde rechten en plichten hebben als particuliere natuurbeheerders.

Met de wijzigingen ingezet met het decreet van 9 mei 2014 tot wijziging van de regelgeving inzake natuur en bos is gestreefd naar een evenwaardige behandeling van alle natuurbeheerders in Vlaanderen. Elke inspanning wordt op gelijke wijze beloond en gestimuleerd. Dit betekent dat besturen vandaag ondersteund worden met een uitgebreider en hoger subsidiepakket voor het beheer van hun natuurgebieden dan vroeger.

De subsidies voor de sociale functie is bijvoorbeeld nieuw voor openbare besturen, alsook dat de beheersubsidies rekening houden met de overheadkost voor het uitvoeren van de geplande werken.

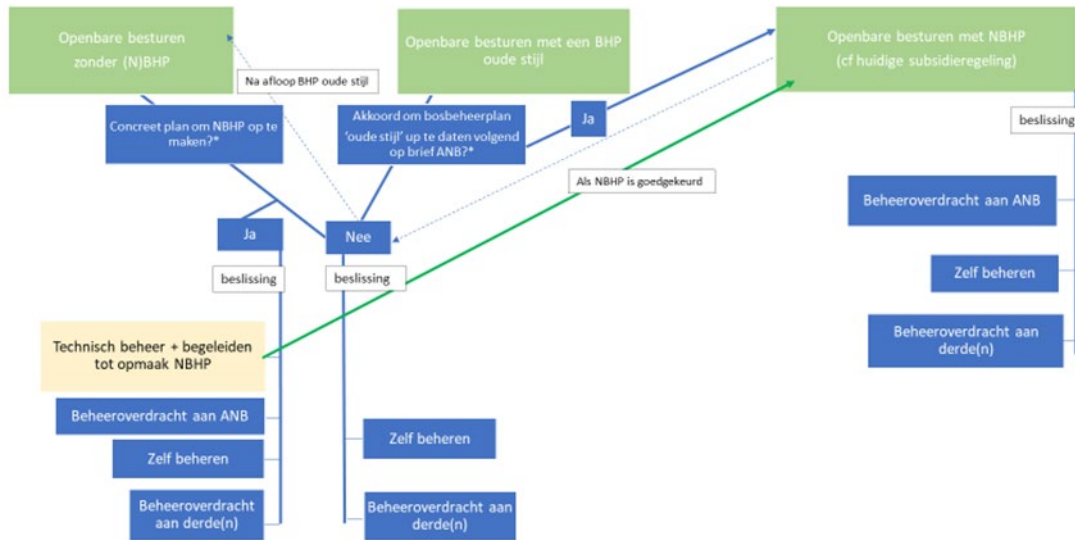
Het artikel 45 van het Bosdecreet is in de huidige context van gelijke behandeling van natuurbeheerders daarom niet meer verdedigbaar. Dit artikel stelt namelijk dat het Agentschap voor Natuur en Bos instaat voor het beheer van alle openbare bossen. Openbare besturen worden dus meer ondersteund dan andere natuurbeheerders.

Voorliggend voorontwerp van decreet biedt een antwoord door het technisch beheer door Natuur en Bos te beperken tot de openbare natuurgebieden waarvoor een natuurbeheerplan in opmaak is – en dus nog geen subsidies worden uitbetaald – en tot de natuurgebieden van Vlaamse en Federale Overheden – die geen recht hebben op subsidies. En dit steeds op verzoek van het betrokken openbaar bestuur.

Voorliggend voorontwerp van decreet vertrekt van het uitgangspunt dat elk bestuur zelf beslist het beheer van de eigen natuurgebieden in eigen handen te nemen of het beheer door een derde te laten uitvoeren. In tegenstelling tot het huidige artikel 45 van het Bosdecreet wordt de keuze van de derde partij niet decretaal beperkt, maar wordt er gestreefd naar een eenheid van beheer.

Met deze voorgestelde wijziging van het Natuur- en Bosdecreet krijgen zowel eigenaars als beheerders verantwoordelijkheid en worden ze actief geresponsabiliseerd. Met onderstaand schema wordt het voorstel van decreet samengevat:

! Enkel van toepassing voor openbare besturen (niet VO, FO)!

Het vertrekpunt bij het bovenstaand schema is het (natuur)beheerplan. Er wordt een onderscheid gemaakt tussen een beheerplan (BHP) 'oude stijl' en een natuurbeheerplan (NBHP). De reden hiervoor is dat de nieuwe regeling inzake de natuurbeheerplannen sinds 28 oktober 2017 in werking is getreden, maar dat er in de praktijk, overeenkomstig artikel 107 van het decreet van 9 mei 2014 tot wijziging van de regelgeving inzake natuur en bos, nog een aantal jaren sprake zal zijn van zowel 'oude' bosbeheerplannen als van 'nieuwe' natuurbeheerplannen.

De 'oude' bosbeheerplannen zijn plannen die zijn vastgesteld vóór de inwerkingtreding van het decreet van 9 mei 2014. Zo lang die niet zijn omgezet volgens de procedure in hoger vermeld artikel 107, blijven die beheerplannen gelden. Vanaf de inwerkingtreding van de nieuwe regeling inzake natuurbeheerplannen kunnen echter ook 'nieuwe' natuurbeheerplannen vastgesteld worden.

De huidige subsidieregeling, gekoppeld aan een goedgekeurd natuurbeheerplan, zorgt voor een gelijkwaardige behandeling van elke natuurbeheerder.

Het technisch beheer van openbare natuurterreinen die beheerd worden of zullen worden ten behoeve van het natuurbehoud wordt daarom beperkt tot die gebieden waar er nog geen goedgekeurd natuurbeheerplan is, maar waar de intentie tot de opmaak van een natuurbeheerplan gekend en formeel bevestigd is door het betrokken bestuur. Het beoogd beleidseffect is om de drempel te verlagen voor vooral lokale besturen om in te stappen in de regeling geïntegreerd beheer ten behoeve van het natuurbehoud door middel van het opstellen van natuurbeheerplannen. De betrokken besturen zullen door deze nieuwe regeling in dit instaproces kunnen rekenen op de ondersteuning door het Agentschap Natuur en Bos. Van zodra het natuurbeheerplan is goedgekeurd, heeft het bestuur recht op de beheersubsidies zoals vastgesteld onder de regeling geïntegreerd beheer ten behoeve van het natuurbehoud en stopt de ondersteuning vanuit het agentschap inzake het technisch beheer.

Vanuit de natuurwetgeving hebben openbare besturen evenwel reeds een opdracht om actief bij te dragen aan de doelstellingen voor zowel het Vlaams Ecologisch Netwerk (artikel 25 van het Natuurdecreet) als aan het Natura 2000-beleid (artikel 36ter, §1 en §2 van het Natuurdecreet). Wat betreft Natura 2000 is dit door de Vlaamse Regering explicieter gesteld in artikel 11 van het zogenaamde

Instandhoudingsbesluit van 20 juni 2014 waarbij overheden de opdracht hebben gekregen voor de terreinen waarop zij zakelijke rechten of persoonlijke rechten hebben en die een bijdrage kunnen leveren aan de realisatie van het instandhoudingsbeleid, een natuurbeheerplan op te stellen tegen uiterlijk eind oktober 2021. In de praktijk blijkt dat verschillende besturen die nog geen ervaring hebben met natuurbeheer aarzelen om die uitdaging aan te gaan. Met de aangeboden begeleiding en duidelijkheid omtrent het concept 'technisch beheer' rekent de Vlaamse overheid op het verlagen van deze drempel.

Natuur en Bos kan de opmaak van een natuurbeheerplan mee begeleiden en ondersteuning aanbieden aan de hand van voorbeeldbestekken, bijwonen van stuurgroepen, advies geven over voorlopige beheermaatregelen, ...

De wetgeving rond bos- en natuurbeheer en de bijhorende besluiten bepalen het kader, de voorwaarden en verplichtingen van elke beheerder en voorzien voldoende vangnet om de bossen en natuurgebieden in de Specifieke Beschermingszones en daarbuiten te beschermen. De nodige mechanismen daartoe staan vermeld in artikel 16decies van het Natuurdecreet.

III. Versterken strafrechtelijke bescherming bossen

Artikel 16.6.3 quinquies van het Decreet Algemene Bepalingen Milieubeleid van 5 april 1995 legt correctionele straffen op voor alle milieumisdrijven, met inbegrip van de misdrijven omschreven in het Bosdecreet. De "correctionele rechter" is bevoegd om hiervan kennis te nemen.

Dezelfde feiten die een misdrijf vormen volgens het Bosdecreet zijn vaak ook een inbreuk op de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening, in het bijzonder de ontbossingen. De VCRO stelt daar correctionele straffen op. De correctionele rechter is dan ook volgens de normale bevoegdheidsverdeling bevoegd om hiervan kennis te nemen.

Artikel 138, 2° van het wetboek van strafvordering heeft in 1936 de politierechter bevoegd gemaakt om kennis te nemen van misdrijven in het (voormalige) Boswetboek omschreven, ongeacht de straf die daarop is gesteld. Volgens vaststaande rechtspraak van het Hof van Cassatie geldt dit ook voor de misdrijven die betrekking hebben op het Bosdecreet, alhoewel de straffen die hierop staan van correctionele aard zijn.

Voor de misdrijven die betrekking hebben op het Bosdecreet wordt m.a.w. een uitzondering gemaakt op de normale bevoegdheidstoewijzing die bepaald wordt aan de hand van de straffen die op een gedraging worden gesteld.

Vaak is er sprake van ééndaadse samenloop doordat de feiten niet enkel een inbreuk zijn op het Bosdecreet, maar ook op de VCRO. In dat geval moeten de feiten op basis van een dubbele tenlastelegging aanhangig worden gemaakt bij de correctionele rechtbank.

De aanwijzing van de politierechter heeft in de praktijk al meermaals aanleiding gegeven tot problemen omdat het parket ook zonder dat er sprake is van eendaadse samenloop of omdat deze samenloop over het hoofd wordt gezien, de correctionele rechter vat op basis van de enkele tenlastelegging van overtreding van het Bosdecreet, omdat het zich laat leiden door het feit dat er correctionele straffen staan op de misdrijven en omdat het parket gewoon is de correctionele rechter te vatten bij samenloop.

Omdat het gehele milieucontentieux, uitgezonderd die m.b.t. het Bosdecreet, zoals hoger vermeld, correctioneel verloopt, is het ook logisch dat de parketten bij de politierechtbanken minder vertrouwd zijn met de behandeling van deze dossiers.

Het parket kaartte op het (sub)expertisenetwerk Leefmilieu het probleem van deze inconsistente bevoegdheidstoewijzing zelf aan: de bevoegdheidstoewijzing aan de politierechter wordt in de praktijk als zeer verwarrend en "tegennatuurlijk" ervaren. Dit werd nadien bevestigd in gesprekken met het College van Procureurs-generaal.

IV. Verbod op roken en vuur maken in bossen en natuurgebieden

In het Bosdecreet was er een verbod op vuur maken en roken door middel van het oorspronkelijk artikel 98. Uit de parlementaire stukken bij de behandeling van het Bosdecreet in 1990 bleek dat door middel van het oorspronkelijke artikel 98 ook het roken gevat was onder het verbod door middel van de uitdrukking "*is het verboden in het bos vuur te maken en vuur te dragen*" (zie in Stuk 261 (1989-1990) - Nr. 12, Verslag namens de Commissie voor Leefmilieu en Natuurbehoud, uitgebracht door de heer J. De Seranno; pag. 80). In een latere wijziging is het artikel 98 geschrapt door middel van het decreet van 8 mei 1999 houdende wijziging van het bosdecreet van 13 juni 1990. In de parlementaire stukken van dit decreet is niet terug te vinden dat het bedoeling was om het roken anders te beschouwen dan "het maken van vuur". Het oorspronkelijk artikel 98 werd geschrapt omdat het overlapte met artikel 99 en daarin werden dan "tekstverbeteringen" aangebracht (zie Stuk 1311 (1998-1999) – Nr. 1 Voorstel van decreet van de heren Leonard Quintelier en Georges Beerden – houdende wijziging van het bosdecreet van 13 juni 1990; pag. 13, MvT).

Voor de bossen is er een verbod op het maken van vuur en het roken.

In de natuurreservaten geldt er een verbod op het maken van vuur krachtens artikel 35, §2, 8° van het Natuurdecreet.

Om de situatie inzake het maken van vuur in andere natuurgebieden te kunnen regelen, ontbreekt dus een duidelijke rechtsgrond.

Beleidsmaatregelen en doelstelling

I. Bosuitbreiding en boscompensatie

Tot op heden blijft Vlaanderen één van de bosarmste regio's in Europa. Bossen bieden nochtans een oplossing voor vele noden in de samenleving. Meer bossen zijn niet alleen nodig om de achteruitgang van biodiversiteit te keren, maar komen ook tegemoet aan de maatschappelijke vraag voor meer nabij en beleefbaar groen. Daarnaast spelen bossen ook een belangrijke rol in het milderen van de effecten van klimaatverandering, o.a. door het afkoelen van de omgevingstemperatuur en de opslag van koolstof. Het is bovendien een doeltreffende en kostenefficiënte oplossing voor een veelheid van maatschappelijke uitdagingen op vlak van o.a. leef- en omgevingskwaliteit, gezondheid, waterbeheer en voedselproductie. De Vlaamse Regering heeft zich daarom tot doel gesteld om tegen 2024 te zorgen voor 4.000 ha bosuitbreiding en zet hiertoe een actief grondbeleid met een brede instrumentenmix en een duidelijk afwegingskader op. Drempels worden weggewerkt.

Wijziging aan het Veldwetboek, artikel 35bis ,§5

Het artikel 35bis, § 5 van het Veldwetboek legt een afstandsregel op van zes meter voor bosaanplanting met de grens van percelen in het agrarisch gebied.

De voorgestelde wijziging beoogt het verduidelijken dat bosrandontwikkeling met mantel-zoomvegetaties bij bosaanleg in agrarische gebieden wel mogelijk is in de zone van 6 meter ten opzichte van de perceelsrand van het naburige perceel doch dat bosaanleg met hoogstammige bomen in die zone verboden blijft volgens het Veldwetboek. Om hieraan te voldoen, wordt de mantelzoomvegetatie op gepaste wijze beheerd en onderhouden.

De achterliggende reden voor de invoering van de afstandsregel was de mogelijke hinder die bosaanplantingen zouden kunnen veroorzaken voor de naastliggende percelen. De beplanting van landbouwgronden met naaldbomen of populieren werd als hinderlijk bevonden voor de aanpalende percelen. Deze bomen zorgen voor "schaduwplekken" of "verzuring" van de bodem (*Parl. St. Senaat, 1961-62, nr. 235, 1*). Om aanpalende landbouwterreinen te beschermen, werd opgelegd dat "bosaanplanting" is verboden "op minder dan zes meter van de scheidingslijn tussen twee erven" in de "voor de landbouw bestemde gedeelten van het grondgebied". De bedoeling van deze regel was om een "doelmatig evenwicht" tot stand te brengen tussen de "land- en bosbouw" (*Parl. St. Senaat, 1961-62, nr. 235, 3*).

Het artikel 35 van het Veldwetboek bevat ook een afstandsregel van twee meter voor hoogstammige bomen tenzij er een hiermee strijdig gebruik is. Bovendien stelt datzelfde artikel 35 van het Veldwetboek dat andere dan hoogstammige bomen en "*levende hagen*" een halve meter afstand van de perceelsgrens moeten houden.

In parallel hiermee zou het mogelijk zijn een lage bosrand bestaande uit mantel-zoomvegetaties tot ontwikkeling te laten komen in die zone waar geen hoogstammige bomen wenselijk zijn. Zo wordt de grootste hinder door te dicht staande hoog opgroeiende bomen beperkt, maar blijft het mogelijk een bosrand tot ontwikkeling te laten komen wat ecologisch en landschappelijk gezien een meerwaarde oplevert. Dit zal worden verduidelijkt in het Veldwetboek.

Het verduidelijken dat bosrandontwikkeling mogelijk is tot een halve meter van de scheidslijn tussen percelen, zorgt voor meer éénvormigheid en rechtszekerheid. Bovendien verhoogt zo het ruimtelijk rendement voor bosuitbreiding zonder meer gronden te moeten innemen. In het kader van het streven naar optimaal gebruik van de open ruimte is deze verduidelijking bijgevolg voordelig voor het bevorderen van de bosuitbreiding. Op deze wijze worden de gronden die beschikbaar worden gesteld voor bebossing optimaal ingevuld.

Wijzigen boscompensatie-mechanisme

De Vlaamse Regering zet in op een snelle, effectieve boscompensatie. De voorliggende wijzigingen omvatten daartoe de volgende elementen:

- Ontbossing van openbaar bos wordt steeds in natura gecompenseerd.
- Ontbossing van privé bos wordt financieel of in natura gecompenseerd.
- De vergunningverlenende overheid krijgt de mogelijkheid om, indien ze hiervoor kiest, zelf in te staan voor het innen en besteden van de financiële compensatie, en dus voor de realisatie van corresponderende boscompensatie. De betalingen van de financiële boscompensatie lopen in dat geval rechtstreeks naar de vergunningverlener.

- De vergunningverlener kan dan zelf de bosbehoudsbijdrage bepalen, met een door de Vlaamse Regering vast te stellen minimum.
- De vergunningverlenende overheid krijgt dus de mogelijkheid om, wanneer zij daarvoor kiest, de boscompensatie zelf uit te voeren in lijn met lokale bos- en natuurdoelstellingen. Hierdoor kunnen op goed doordachte plaatsen bebossingen gebeuren, in lijn met maatschappelijke en ecologische doelstellingen.
- Er wordt in een termijn voorzien voor de overheid om de ontvangen middelen van de financiële boscompensatie effectief te realiseren. De termijn van drie jaar wordt als afdoende ruim beschouwd, omdat hiermee tijd wordt gegeven aan de overheid om desgevallend de nodige gronden te verwerven. Uitzonderlijk kan deze termijn vijf jaar bedragen in te motiveren gevallen. Mogelijke motivaties zijn de volgende (niet-limitatief):
  - Aanslepende onderhandelingen voor grondaankopen
  - Verkrijgen van de vereiste vergunningen en inpassing in ruimtelijk beleid
  - Budget, indien de vastgestelde financiële compensatie onvoldoende zou zijn voor grondverwerving.
- Wanneer de vergunningverlenende overheid een vergunning voor ontbossing aflevert tegen een advies van ANB in, vervalt de voorziene keuzemogelijkheid en wordt zij ertoe verplicht zelf in te staan voor het realiseren van de boscompensatie. De vergunningverlener wordt hierdoor bijkomend geresponsabiliseerd om een aangevraagde ontbossing op een zorgvuldige wijze te beoordelen.
- Boscompensatie in natura ten gevolge van een ontbossing in privé-bos van meer dan 10 hectare dient in een aaneengesloten geheel van minstens 10 ha te worden gerealiseerd of aansluitend op een bestaand bos van minimaal 5 ha of een combinatie van beide. Op die manier worden grote ontbossingen niet gecompenseerd met kleine bossnippers.

Samenhangend met deze wijzigingen dringen nog aan aantal andere wijzigingen zich op in het uitvoeringsbesluit. Deze aanpassingen worden eveneens noodzakelijk geacht om tot een efficiënter compensatiemechanisme te komen:

- Er wordt voorzien in een rapporteringsmechanisme zodat op ieder niveau publiek wordt gemaakt wat de stand van zaken is inzake de te realiseren boscompensatie. Op deze wijze kan worden gecontroleerd of de nodige compensaties (tijdig) worden gerealiseerd.
- In het geval de Vlaamse overheid vergunningverlener is, zal het bedrag worden vastgesteld op minimum 5,6 euro/m² om tot een marktconforme prijs voor grondverwervingen door de Vlaamse overheid te komen.
- De termijn om de compensatie te realiseren bedraagt drie jaar, doch kan in uitzonderlijk te motiveren gevallen vijf jaar bedragen. Indien een lokaal bestuur binnen drie jaar de compensatie niet realiseert, dan zal het Agentschap voor Natuur en Bos hen daarvan formeel in kennis stellen en het betrokken lokaal bestuur uitnodigen om de redenen hiertoe te verduidelijken. Bij ontstentenis daarvan, of wanneer deze motivering onvoldoende blijkt kan het Agentschap Natuur en Bos het betrokken lokaal bestuur vervolgens uitsluiten van door ANB beheerde nieuwe subsidie-, project- of enige andere overheidsmiddelen met betrekking tot natuur en bos en dit zolang de compensatie uitblijft. De Vlaamse Regering werkt dit principe verder uit.

II. Wijzigingen aan het Bosdecreet en het Natuurdecreet wat betreft het natuurbeheer van openbare terreinen

Deze wijziging in het Natuur- en Bosdecreet geeft een bestuur meer beslissingsruimte en -mogelijkheden om de beste partner voor het beheer van zijn natuurgebieden te kiezen.

Het partnerschap van Natuur en Bos met de besturen voor de uitvoering van het technisch beheer wordt door de wijziging van het decreet bevestigd, maar omgevormd naar een actievere bewuste samenwerking. Met de gewijzigde aanpak krijgen vooral de lokale besturen een nieuwe stimulans bij te dragen aan de doelstelling om het areaal onder effectief natuurbeheer onder deze legislatuur op te krikken met 20.000 ha en aan het realiseren van een hogere natuurkwaliteit in het Vlaams Ecologisch Netwerk en in Natura 2000.

III. Wijzigingen aan het Wetboek van Strafvordering

Door artikel 138, 2° Sv. voor het Vlaamse Gewest op te heffen komen de misdrijven omschreven in het Bosdecreet op basis van de normale bevoegdheidstoewijzing onder de bevoegdheid van de correctionele rechter.

IV. Verbod op roken en vuur maken in bossen en natuurgebieden

Met dit voorontwerp van decreet wordt een rechtsgrond voorzien in het Natuurdecreet via twee sporen. Voor de bossen volstaan de bepalingen van het Bosdecreet, met dien verstande dat roken ook te begrijpen valt onder "het maken van vuur".

Door toevoeging van een nieuwe paragraaf in artikel 13 van het Natuurdecreet wordt een verbod op het maken van vuur en het roken ingesteld voor de terreinen waarvoor een natuurbeheerplan is opgesteld en goedgekeurd. Behalve voor de situaties zoals voorzien in het natuurbeheerplan of in een toegankelijkheidsregeling. Dit maakt het mogelijk om kampvuurplekken aan te duiden, bijvoorbeeld in buurt van jeugdkampeersplaatsen of in de zogenaamde bivakzones. Tegelijk krijgt de Vlaamse Regering mogelijkheid om nadere regels uit te vaardigen voor andere terreinen of om in geval van droogteperiodes een meer algemene regeling te treffen in functie van droogtegevoeligheid van de vegetatie. Aansluitend wordt in artikel 12 octies verduidelijkt dat de beheerder van een terrein het maken van vuur en het roken kan regelen in een toegankelijkheidsregeling. In het geval de Vlaamse regering, bijvoorbeeld in droge periodes een meer algemene regeling treft, dan heeft deze regeling voorrang op de bepalingen in de toegankelijkheidsregeling.

Impactanalyse

1. Aanpassingen aan het Veldwetboek en het Bosdecreet wat betreft bevorderen bosuitbreiding

De beoogde maatschappelijke impact is het wegwerken van één van de drempels die bosuitbreiding bemoeilijken.

Het wijzigen van het mechanisme van boscompensatie heeft impact op verschillende betrokken groepen:

- De vergunningverleners: deze zullen, indien ze hiervoor kiezen of een vergunning afleveren tegen het advies van ANB in, zelf moeten instaan voor de effectieve compensatie van de door hen vergunde ontbossingen uitgevoerd door privaatrechtelijke rechtspersonen via passende besteding van de financiële compensatie, behalve wanneer de vergunningaanvrager zelf compenseert in natura;
- De ontbossers van privé-bos: deze zullen nog steeds kunnen kiezen tussen compensatie in natura of financiële compensatie. Indien ze kiezen voor een financiële compensatie, kiezen ze de voor hen minst omslachtige wijze van compenseren (= administratieve vereenvoudiging voor de rechtsonderhorige);
- De publiekrechtelijke rechtspersonen (die vaak eigen bossen ontbossen): deze zullen nu steeds in natura moeten compenseren.

De beoogde regeling heeft geen onmiddellijke budgettaire gevolgen, behalve het wijzigen van het mechanisme van boscompensatie. Door de beoogde wijziging aan het mechanisme van de boscompensatie zullen niet langer alle ontvangsten voortvloeiend uit de toepassing van artikel 90bis van het Bosdecreet aan de Vlaamse overheid toekomen. De vergunningverlenende overheid die de ontbossing toestaat, zal de financiële boscompensatie ontvangen wanneer zie hiervoor kiest. Bijgevolg zal de financiële flow naar het bossencompensatiefonds binnen de Vlaamse begroting minderen, maar tegelijk wordt ook de hiermee samenhangende taakstelling voor de Vlaamse overheid proportioneel verminderd. Het boscompensatiefonds binnen de begroting van de Vlaamse overheid kan blijven bestaan omdat ook de Vlaamse overheid zelf vergunningverlener kan zijn.

Dit voorontwerp van decreet leidt tot afname van werklust bij het personeel van de Vlaamse overheid.

Inzake het wijzigen van het mechanisme van de boscompensatie ontstaat pas een effect als de uitvoeringsmaatregelen worden goedgekeurd en van kracht worden. Er is een impact op lokale en provinciale besturen. De lasten kunnen toenemen omdat deze besturen zelf voor het innen en het besteden van de financiële boscompensatie moeten zorgen. Deze lasten staan in verhouding met de vergunningen die worden verleend voor ontbossingen. De herverdeling van de taakstelling om de compenserende bebossing te realiseren, vormt – in overeenstemming met het Regeerakkoord – bij uitstek een toepassing van het subsidiariteitsprincipe. De keuzemogelijkheid wordt voorzien om de overheid die conform het Omgevingsvergunningsdecreet bevoegd is om de vergunning tot ontbossing af te leveren, ook de bevoegdheid te geven om de compenserende bebossing te realiseren. Behoudens compensaties in natura door de ontbosser zal de bevoegde overheid indien ze hiervoor kiest zelf moeten instaan voor de realisatie van de corresponderende oppervlakte bebossingen, al dan niet op het eigen grondgebied. Indien de vergunning wordt verleend tegen het advies van ANB in, komt de verantwoordelijkheid voor het realiseren van de compensatie steeds bij de gemeente te liggen. Hierdoor zullen dergelijke vergunningen voor de ontbossing van bestaande bossen met zorgvuldigheid worden afgeleverd.

2. Wijzigingen aan het Bosdecreet en het Natuurdecreet wat betreft het natuurbeheer van openbare terreinen

De voorgestelde wijzigingen hebben geen bestuurlijke impact.

3. Wijzigingen aan het Wetboek van Strafvordering

Volgens de jaarlijkse statistieken van de politierechtbanken (2015-2017) werden slechts een beperkt aantal zaken aanhangig gemaakt bij de politierechter op grond van het Bosdecreet. De impact van de wetswijziging is m.a.w. erg beperkt. Er is

voor deze wijziging geen maatschappelijke, noch budgettaire impact. De correctionele straf op de misdrijven blijft behouden. Het is enkel de "natuurlijke" correctionele rechter die er zich zal over uitspreken. Er is geen impact op de lokale en provinciale besturen.

4. Verbod op roken en vuur maken in bossen en natuurgebieden

De voorgestelde regeling beoogt enerzijds een vooral sensibiliserende impact, en anderzijds het bieden van een duidelijke rechtsgrond om te handhaven indien nodig. Alle bezoekers en ook professionele beheerders van de betrokken terreinen worden hierdoor getroffen. Maar door dit op maat te kunnen regelen in een natuurbeheerplan of een toegankelijkheidsregeling, wordt het mogelijk om in niet brandgevoelige gebieden soepeler om te gaan met de algemene regel dat vuur en roken in natuurgebieden risicovol kan zijn en dus best verboden wordt.

Implementatie

Het decreet zal in werking treden tien dagen na publicatie ervan in het Belgisch Staatsblad.

BOSCOMPENSATIE: De uitvoering van de beoogde regeling zal bij de bevoegde vergunningverlener komen te liggen indien zij hiervoor kiest middels een gemotiveerde beslissing (afhankelijk van het bestuursniveau) of indien zij een vergunning aflevert tegen het advies van ANB in. De vergunningverlener zal in voorkomend geval zelf voor het innen en het besteden van de financiële boscompensatie moeten zorgen, verbonden aan de ontbossingen die zij zelf vergunnen in uitvoering van wetgeving ruimtelijke ordening. Ze zullen dus zelf moeten instaan voor het realiseren van de corresponderende oppervlakte bebossingen, al dan niet op het eigen grondgebied. Nadere uitvoeringsregels zullen worden vastgesteld door de Vlaamse Regering.

TECHNISCH BEHEER: Inzake het natuurbeheer van openbare terreinen zal de Vlaamse Regering middels een besluit van de Vlaamse Regering uitvoering geven aan dit decreet, en zal ze bepalen wat onder de technische aspecten van het natuurbosbeheer moet worden verstaan.

AANPASSEN WETBOEK VAN STRAFVORDERING: Het aanpassen van de bevoegdheidsregeling in het Wetboek van Strafvordering kan worden ingevoerd zonder dat er een bijzondere overgangsregeling nodig is. Artikel 3 van het gerechtelijk wetboek bevat al een algemene regeling: "*De wetten op de rechterlijke organisatie, de bevoegdheid en de rechtspleging zijn van toepassing op de hangende rechtsgedingen, zonder dat die worden onttrokken aan de instantie van het gerecht waarvoor zij op geldige wijze aanhangig zijn, en behoudens de uitzonderingen bij de wet bepaald.*".

C. Totstandkomingsprocedure

Het bijgaande ontwerp van decreet werd aangepast aan het wetgevingsadvies nr. 2021/265 van 21 juni 2021.

Het gunstig advies van de Inspectie van Financiën werd verleend op 15 juni 2012.

Het begrotingsakkoord werd verleend op 24 juni 2021.

Aanpassingen aan het Wetboek van Strafvordering

De inconsistente bevoegdheidstoewijzing is al eerder bekend, maar werd door het openbaar ministerie terug op de agenda geplaatst tijdens een vergadering van het subexpertisenetwerk leefmilieu op 18 december 2018. Er was unanimititeit om een initiatief te nemen om een einde te maken aan deze inconsistentie.

Op een vergadering van 24 september 2019 van de "relaties van het College van procureurs-generaal met de Vlaamse deelstaat" werd unaniem het standpunt ingenomen dat het artikel 138, 2° Sv best wordt geschrapt.

Tijdens een voorbereidende vergadering voor een overleg CPG/deelstaten van 17 september 2020, waaraan ook de andere deelstaten deelnamen, was er opnieuw unanimititeit om het betreffende punt van artikel 138 Sv te schrappen.

Tijdens deze laatste vergadering werd door de Vlaamse vertegenwoordigers een decretaal initiatief op basis van artikel 10 BWHI als mogelijk alternatief voor een uitblijvend wetgevend initiatief aangekaart, te meer omdat in artikel 278 van het wetsvoorstel houdende het wetboek van strafprocesrecht dat op 11 mei 2020 in het federale parlement werd ingediend de politierechter nog steeds wordt aangewezen als de bevoegde rechter voor misdrijven in het boswetboek omschreven.

Het advies van de Minaraad werd verstrekt op 16 september 2021.

- De Minaraad stelt vast dat in het Regeerakkoord en de beleidsnota Omgeving ambitieuze bosdoelstellingen werden opgenomen en dit met het oog op het vervullen de van diverse functies die aan bossen worden toegeschreven. Het is aldus een grote beleidsuitdaging om binnen de contouren van de gemaakte afspraken in het Vlaams Regeerakkoord de nodige bosoppervlakten te realiseren. Er is hierbij sprake van twee spanningsvelden: één tussen bos en andere landgebruiksfuncties en één van interne spanningen, i.e. tussen de diverse functies die aan bossen toegeschreven worden. De Minaraad concludeert hieruit dat een overkoepelende visie inzake bos(beleid) in Vlaanderen gewenst is. De Raad vraagt dat de plannen, zoals bepaald in artikel 6, van het Bosdecreet, zouden worden opgemaakt en voor advies worden voorgelegd.
- Inzake boscompensatie is de Minaraad van mening dat wat voorligt al een grondiger ingrijpen is in de regelgeving dan tot op heden gebeurde. Evenwel meent de Raad dat hiermee niet alle knelpunten en spanningsvelden worden opgelost. De actoren in de Raad hebben elk hun eigen oplossing hiervoor, maar binnen het tijdsbestek van dit adviesproces was het niet mogelijk om een optie naar voor te schuiven die door alle actoren werd gedragen.
- De Minaraad kan akkoord gaan met de voorgestelde wijzigingen aan het Veldwetboek, maar vraagt hier specifieke aandacht voor de ontwikkeling van de mantelzoomvegetatie.
- Wat de wijzigingen aan het bosbeheer betreft, meent de Minaraad dat er een mismatch is tussen titel en inhoud van de nieuwe afdeling 5 en vraagt om de titel te wijzigen. Verder adviseert de Raad om te zorgen voor een duidelijke omkadering van het "technisch beheer" en juridische zekerheid en transparantie bij de overdracht van beheer.
- Inzake het maken van vuur en roken ondersteunt de Minaraad de mogelijkheid voor het instellen van een algemeen verbod voor alle natuurgebieden indien de omstandigheden dit vereisen.

Om rekening te houden met de door de Minaraad gemaakte opmerkingen wordt het ontwerp van decreet aangepast. De voornaamste punten uit het advies worden als volgt beoordeeld:

1) Inzake boscompensatie:

- **Randnummer 7: Interactie tussen bosuitbreiding en boscompensatie.** Al in eerdere adviezen en recent nog in advies 2020|016 wees de Raad op de bestaande problematische interactie tussen het systeem van boscompensatie en bosuitbreiding, vanwege het verschil tussen enerzijds de hoogte van de compensatiebedragen en anderzijds de hoogte van de subsidiebedragen voor bosuitbreiding.

De Minaraad meent dat het huidige voorstel dit probleem nog verder zal versterken, en in de praktijk mogelijk de beoogde inspanningen in het kader van bosuitbreiding zal afremmen. Voor een kandidaat-bebosser zal wachten op een compensatiedossier in de praktijk namelijk nog meer voordeel opleveren, vanwege de in het vooruitzicht gestelde verhoging van de bosbehoudsbijdrage. De Raad sluit niet uit dat ook een aantal lokale besturen de gronden die ze zouden inzetten in het kader van bosuitbreiding, mogelijk als reserve zullen houden in geval ze zelf de vergunde ontbossingen dienen te compenseren en dat dit een rem zal zetten op de beoogde bosuitbreidingsdoelstellingen.

Om dit probleem op te lossen is volgens de Raad een ingrijpendere wijziging nodig, zie ook randnummer 10 van het advies van de Minaraad. De Minaraad is echter van mening dat een volledige delegatie van de compensatiebevoegdheid naar de lokale besturen ongewenst is en tot een (nog meer) versnipperd bosbeleid zou leiden. Dit terwijl het net belangrijk is om in ons verstedelijkte Vlaanderen met een belangrijke agrarische sector ook in compensatiedossiers een ruimtelijke (groene bestemmingen) als beleidsmatige (realisatie instandhoudingsdoelstellingen) focus te realiseren.

Repliek: Dit punt is gekend en is naar aanleiding van andere dossiers ook reeds opgemerkt. De voorgestelde wijzigingen maken het evenzeer mogelijk voor lokale besturen als voor de Vlaamse overheid om een gebiedsgerichte focus te leggen bij het realiseren van de compensaties. Principes die op Vlaams niveau gelden, kunnen eveneens worden toegepast door de lokale besturen indien zij ervoor kiezen zelf in te staan voor het realiseren van de boscompensatie. Het gaat dan om het vergroten van bestaande boscomplexen, het versterken van groene dooradering, het realiseren van verbindingen en het aanleggen van stadsbossen. Inzake versnippering en het versterken van een ruimtelijke focus, zie ook repliek bij randnummer 10.

- **Randnummer 8: Voorafgaand aan het uitvoeren van boscompensatie.** De Minaraad ondersteunt de achterliggende gedachte om vergunningsverleners te responsabiliseren en elke aanvraag tot ontbossing op zorgvuldige wijze te beoordelen, zoals vermeld in de Memorie van Toelichting. De Raad merkt op dat het al dan niet toekennen van een omgevingsvergunning tot ontbossing (eventueel na het bekomen van een ontheffing op het ontbossingsverbod) op grond van artikel 90bis, § 1, tweede en derde lid, gekoppeld is aan een voorafgaand van advies van het Agentschap voor Natuur en Bos.

Repliek: Lokale overheden beschikken over autonome beslissingsbevoegdheid het advies al dan niet te volgen.

- **Randnummer 9: Appreciatie van het wijzigingsvoorstel inzake boscompensatie.** De Minaraad meent dat, eenmaal de beslissing om over te gaan tot ontbossing is genomen en dit na een zorgvuldige afweging van alle aspecten, de boscompensatie op een eenvoudige en vlotte manier zou moeten kunnen worden afgehandeld. Gelet op de in het verleden opgelopen achterstand, blijkt dit met de bestaande regeling niet het geval zijn. De Raad meent dat een wijziging van deze regelgeving dus aangewezen is.

Repliek: Met de voorgenomen wijziging wordt wel grondiger ingegrepen met oog op vlottere realisatie van de boscompensatie. De keuzemogelijkheid inzake compensatie in natura en/of financiële compensatie valt weg in geval van ontbossing in een openbaar bos omdat in deze gevallen steeds in natura moet gecompenseerd worden. Voor ontbossingen in privé-bos blijft de keuze wel behouden. De opgelopen achterstand in het verleden was eveneens te wijten aan het te lage basisbedrag voor de financiële boscompensatie. In antwoord op het standpunt van de VVSG wordt nu voorzien dat de vergunningverlener zelf het basisbedrag van de financiële boscompensatie kan vaststellen, wat mogelijkheid geeft dichterbij de realiteit aan te sluiten inzake kostprijs van bosaanleg.

- **Randnummer 10: Een grondigere herziening is nodig.** De Minaraad is van mening dat wat voorligt, al een grondiger ingrijpen is in de regelgeving dan tot op heden gebeurde en vindt het een positief gegeven dat er hierover in een ruimer kader wordt nagedacht. De Raad is evenwel van mening dat een nog grondigere herziening nodig is, waarbij ook overige knelpunten en spanningsvelden worden meegenomen.

De actoren in de Minaraad schoven diverse opties naar voor om de bestaande regeling aan te passen, anders dan hetgeen nu voor advies voorligt. Zo goed als alle actoren zijn immers van mening dat het huidige voorstel niet voor de beoogde kentering en ruimtelijke focus zal zorgen. Gegeven onder andere de complexiteit van de zaak, is het evenwel niet mogelijk om in het tijdsbestek van dit adviesproces een optie naar voor te schuiven die door alle actoren in de Minaraad wordt gedragen. In dit kader verwelkomt de Minaraad de open adviesvragen die recent gesteld werden in het kader van het waterbeleid en energie- en klimaatbeleid. De Raad is bereid om ook de boscompensatieregeling op deze manier aan te pakken.

De Minaraad stelt aansluitend vast dat in het bosuitbreidingsplan wordt gesteld dat het Agentschap voor Natuur en Bos een quickscan uitvoerde waaruit bleek dat in Vlaanderen ongeveer 26.000 ha grond aanwezig is die (1) de bestaande bosstructuur versterkt, (2) geschikt is voor bosaanleg en (3) in groene bestemmingen gelegen is, maar dat deze gronden om diverse redenen niet altijd onmiddellijk bebosbaar zijn. De Raad stelt voor om een opdracht uit te schrijven met betrekking tot de beschikbaarheid van gronden en hierbij dieper in te gaan op de diverse redenen zoals vermeld in het bosuitbreidingsplan. De Minaraad vraagt om betrokken te worden bij het bepalen van de scope van deze opdracht.

Repliek:

Met als doel een duidelijkere ruimtelijke focus in te bouwen, wordt een nieuwe voorwaarde inzake wijze van compenseren ingebouwd. In het geval van ontbossing van een privébos waarbij de compensatie geheel of gedeeltelijk in natura verloopt, moet de bebossing die geldt als compensatie worden gerealiseerd in één ruimtelijk aaneengesloten geheel of te worden gerealiseerd aansluitend bij een bestaand bos. Deze toevoeging heeft als doel te vermijden dat aanleg van nieuw bos te sterk versnipperd gebeurt over vele kleine percelen die verspreid liggen in het landschap. Door aan te sluiten bij bestaande bossen kan de natuur- en bosstructuur in het

landschap worden versterkt, wat tevens een bijdrage kan zijn aan het realiseren van de instandhoudingsdoelstellingen voor het Natura 2000-beleid.

- **Randnummer 11: Zorgvuldig omgaan met grenzen tussen percelen.** Artikel 35bis, §5, van het Veldwetboek werd ingevoerd vanwege de mogelijke hinder die bosaanplantingen zouden kunnen veroorzaken voor de naastliggende percelen in landbouwgebruik, zoals bijvoorbeeld de impact van schaduwplekken of verzuring van de bodem. Ook de wortels van bomen kunnen voor een mindere opbrengst zorgen.

De voorgestelde wijziging maakt het mogelijk dat bosrandontwikkeling met mantel-zoomvegetaties bij bosaanleg in agrarische gebieden kan in de zone van 6 meter ten opzichte van de perceelsrand van het naburige perceel. Bosaanleg met hoogstammige bomen blijft in die zone evenwel verboden.

De Minaraad kan akkoord gaan met de voorgestelde wijzigingen aan het Veldwetboek. De Raad vraagt evenwel specifieke aandacht voor de ontwikkeling van de mantelzoomvegetatie, met name wat betreft garanties inzake soortengebruik en/of onderhoud van deze mantel-zoomvegetatie opdat deze niet tot een "hoogstammig" bos zou uitgroeien.

Repliek: Dergelijke garanties kunnen desgevallend worden opgenomen in de betreffende vergunning. Bij van kracht worden van deze voorgestelde wijziging zal in de communicatie aandacht worden gegeven aan de juiste soortenkeuze.

Op aangeven van de VVSG wordt het advies door het Agentschap voor Natuur en Bos in de vergunningsprocedure bosaanleg in de agrarische gebieden, opnieuw ingevoerd. Dit gebeurt door middel van wijziging aan artikel 49bis en 87 van het Bosdecreet.

3) Inzake bosbeheer:

- **Randnummer 13: Mismatch tussen titel en inhoud.** De inhoud van de nieuwe afdeling 5, i.e. "Technisch beheer door het agentschap" lijkt ruimer te gaan dan hetgeen de titel doet vermoeden. Onder deze afdeling wordt in §4, immers ook gesproken van een mogelijke overdracht van het beheer van een openbaar terrein. De Minaraad beveelt aan om de titel van afdeling 5 aan te passen.

Repliek: De woorden "door het agentschap" worden geschrapt in de titel van de nieuw in te voeren afdeling 5 en vervangen door "van openbare terreinen".

- **Randnummer 14: Belang van goede en duidelijke definities.** Het onderscheid tussen "beheer" en "technisch beheer" werd tot op heden niet verduidelijkt, alhoewel deze optie wel voorzien was in artikel 45, van het Bosdecreet. Dezelfde optie om de Vlaamse Regering de taken van het technisch beheer nader te laten bepalen werd overgenomen in het nieuwe artikel. De Minaraad vraagt dat de Vlaamse Regering een dergelijk besluit zou opmaken.

Repliek: Een ontwerp uitvoeringsbesluit is in voorbereiding.

- **Randnummer 15: Juridische zekerheid en transparantie nodig bij overdracht van beheer.** Inzake de mogelijkheid tot overdracht van het beheer, zoals bepaald in het nieuwe artikel 12decies, §4, ingevoerd met artikel 9, van het ontwerpdecreet, wijst de Minaraad op de beperkte juridische omkadering van deze overdracht. De Minaraad vraagt om de

modaliteiten van een dergelijke overdracht vast te leggen in een besluit, zodat hiertoe de nodige transparantie wordt bekomen, alsook voldoende garanties worden ingebouwd, gelet op de mogelijke gevolgen in het kader van het realiseren van de vastgestelde instandhoudingsdoelstellingen.

Repliek: Inzake de overdracht van beheer via een overeenkomst is ervoor geopteerd om zoveel mogelijk vrijheid te laten. Inzake garanties voor het realiseren van vastgestelde instandhoudingsdoelstellingen moet toch ook verwezen worden naar de bepalingen uit het Natuurdecreet inzake het geïntegreerd beheer ten behoeve van het natuurbehoud die geheel van toepassing blijven, inclusief de bepalingen met betrekking tot uitvoering van het natuurbeheerplan met oog op het realiseren van de instandhoudingsdoelstellingen.

Het advies van de VVSG werd verstrekt op 29 september 2021 en is gunstig.

Om rekening te houden met de door de VVSG gemaakte opmerkingen wordt het ontwerp van decreet aangepast. De voornaamste aanpassing betreft het schrappen van de verschuiving van de verantwoordelijkheid voor compensatie naar de vergunningverlenende overheid. Dit wordt vervangen door een keuzemogelijkheid. Lokale besturen kunnen er zelf voor kiezen om in te staan voor de boscompensatie en zo bij te dragen aan het behoud van de bosoppervlakte in hun gemeente. We bieden hen de mogelijkheid om de maatschappelijke vraag naar bos in de buurt te beantwoorden. Wanneer een vergunning voor ontbossing wordt afgeleverd tegen het advies van ANB in, vervalt deze keuzemogelijkheid en wordt de vergunningverlener steeds verantwoordelijk gesteld voor de realisatie van de corresponderende boscompensatie.

De voornaamste punten uit het advies worden verder als volgt beoordeeld:

- **Randnummer 2: de impact op de gemeenten is zeer verschillend.** De cijfers rond gemiddelde ontbossingen per jaar lopen zeer uiteen van gemeente tot gemeente.

Repliek: Dat klopt. Dergelijke variatie, die bovendien ook fluctueert in de tijd, is echter moeilijk op te vangen met decretale bepalingen. We voorzien een keuzemogelijkheid voor gemeenten om zelf in te staan voor de compensatie van ontbossingen die ze vergunnen en zo maximaal in te zetten op netto-bosbehoud in de gemeente.

- **Randnummer 3.1: Zorg voor een rechtstreekse bescherming van zonevreemde bossen.** Ontbossingen vermijden is te verkiezen boven compenseren. Het duurt jaren voor een nieuw aangeplant bos even kwaliteitsvol is als het gekapte bos. Nu zijn bossen in woon- of industriegebied amper beschermd. Het ontwerp wil bossen beschermen via een omweg en hoopt dat er minder ontbossingen zullen vergund worden omdat het een goedkeuring "lastig" maakt voor de vergunningverlener. Op die manier krijgt de eigenaar geen planschadevergoeding voor de verminderde bouwmogelijkheden op zijn goed. Zorg voor de nodige juridische en financiële instrumenten om de bestaande bossen volwaardig en rechtstreeks te beschermen.

Repliek: De voorgestelde wijzigingen zijn geen "omweg". Het lopende ruimtelijk beleid wordt verdergezet. Tegelijk kan het beschermingsstatuut van bestaande "zonevreemde bossen" gewijzigd worden aan de hand van ruimtelijke uitvoeringsplannen. De voorgestelde wijzigingen zijn als aanvullend te bekijken, niet als een omweg.

- **Randnummer 3.2: Geef kritischer adviezen bij ontbossingen zodat de vergunningverlener een ontbossing goed onderbouwd kan weigeren.** Geef de vergunningverlener goede munitie om een ontbossing te weigeren. Verduidelijk de criteria wanneer ontbossing wel of niet aanvaardbaar is. Dat het voor de gemeente "lastig" zal zijn om te moeten compenseren, is onvoldoende reden om een individuele ontbossing te weigeren. Een ontbossing weigeren doe je omdat het geviseerde bos beschermenswaard is. Daarvoor rekenen gemeenten op het advies van de gespecialiseerde instantie. Momenteel krijgen bijna alle vergunde ontbossingsaanvragen positief advies van Natuur en Bos (ANB) (zie hiervoor ook randnummer 3.4 van het advies).

Repliek: Het Agentschap Natuur en Bos geeft advies, de vergunningverlener beslist autonoom over de aangevraagde vergunning. (zie ook repliek op randnummer 3.4.)

- **Randnummer 3.3: Moedig de ontbosser aan om zelf in natura te compenseren.**

Wie belooft zelf in natura te compenseren die zal in het nieuwe systeem toch tegelijk het volledige bedrag moeten betalen, als waarborg die hij nadien kan terugkrijgen. Daardoor word je als bouwheer eigenlijk afgeraden om in natura te compenseren.

Bovendien is de compensatie van een ontbossing van meer dan 3 ha totnogtoe verplicht in natura en niet door betaling. Die verplichting vervalt. Compenseren in natura wordt dan weer wel verplicht voor overheden.

Repliek: De voorgestelde borg heeft als doel een extra zekerheid in te bouwen dat de compensatie in natura ook effectief zal worden uitgevoerd. Het klopt dat dit een afremmend effect kan hebben op keuze voor compensatie in natura. Daarom wordt het voorstel tot invoeren van een borg geschrapt uit het voorstel.

- **Randnummer 3.4: Verleg de compensatielast alleen naar de vergunningverlener als die de ontbossing op eigen gezag toestond, tegen het advies van ANB.**

Veel gemeenten vinden dat zij strenger zijn dan het advies van ANB en voelen zich daarin onvoldoende gesteund. Gemeenten trachten bijvoorbeeld de te ontbossen oppervlakte te beperken, terwijl ANB oordeelt dat de rest van het bos toch minderwaardig zal worden. Zo leggen gemeenten soms het behoud van zoveel mogelijk bomen op in de vergunning, ook al blijft het gaan om een ontbossing omdat het perceel een tuin wordt.

Het verschuiven van de compensatielast wordt onderbouwd met het argument dat de gemeente zodoende "geresponsabiliseerd" wordt om zorgvuldiger te oordelen over dergelijke aanvragen. Dat argument gaat alleen op ingeval de gemeente de ontbossingen op eigen gezag zou toestaan, tegen het advies van ANB.

In alle andere gevallen gaat de gemeente gewoon af op het advies van de meer gespecialiseerde overheidsinstantie. Als die het geviseerde bos niet beschermenswaardig vindt, dan mag men de gemeente niet verwijten dat ze de ontbossing ook toestaat. Ook als de ontbossing ten dienste staat van het halen van andere natuurdoelstellingen (bv. heideherstel), hoeft de gemeente daarvoor niet "geresponsabiliseerd" te worden.

Repliek: In het aangepaste voorstel krijgt de vergunningverlenende overheid de keuzemogelijkheid om zelf in te staan voor het realiseren van de boscompensatie. Enkel wanneer de vergunning verleend wordt tegen het

advies van ANB in, zal dit verplicht worden. Zo wordt de gemeente geresponsabiliseerd om dergelijke aanvragen zorgvuldig te beoordelen.

Zie ook repliek bij randnummer 3.2. Het spanningsveld tussen de wens van bijvoorbeeld de gemeenten om de te ontbossen oppervlakte te beperken versus het standpunt van Natuur en Bos dat in bepaalde gevallen het resterend bos nog nauwelijks als echt bos kan beschouwd worden (cfr. vertuining), is een problematiek die een drastischer ingreep vergt. Percelen waar het resterende bos behouden wordt doch waar het bos niet meer zou kunnen functioneren als bos en kans op vertuining groot is, kan de facto niet gezien worden als een verstrenging. Het beperken van de ontbossing leidt in de praktijk veelal tot sluipende ontbossing. Evenwel, in het geval dat het perceel als geheel zou moeten beschouwd worden als zijnde ontbost, zou redelijkerwijs ook de hele ontbossing moeten gecompenseerd worden wat lokaal als onbillijk wordt beschouwd.

- **Randnummer 3.5: Problemen waardoor Vlaamse overheid niet aan compensatie toe kwam, gelden evengoed, zo niet zwaarder voor gemeenten.**

De VVSG meent dat de Vlaamse overheid nu een taak doorschuift naar een lokale overheid waarvan ze weet dat ze daar zelf niet in slaagt. De problemen waartegen de Vlaamse overheid botst, zijn nog niet opgeruimd en gelden evengoed voor de gemeenten. Die drempels zijn des te hoger in de bosrijke gemeenten.

Door de taak naar de gemeenten te verschuiven ontstaan echter nieuwe nadelen.

- Boscompensatie zal per definitie meer versnipperd zijn.
- Gemeenten hebben ook minder personeelscapaciteit en zijn minder gespecialiseerd voor die taak.
- Door de druk om binnen drie jaar te compenseren, zal de gemeente gedwongen zijn om te kiezen voor de-eerste-de-beste grond die vrijkomt. Enige flexibiliteit is nodig zodat gronden worden gekocht die passen in een ruimtelijke bosvisie.
- De druk op de open ruimte en op landbouwgronden zal lokaal (in de betrokken gemeenten) erg toenemen.

Het is de VVSG niet duidelijk of compenserende bebossing zal mogen in herbevestigd agrarisch gebied. Zo gelden bij subsidies voor bebossing strengere voorwaarden in herbevestigd agrarisch gebied. "Agrarisch gebied in de ruime zin" staat nu zonder meer vermeld bij de toegelaten bestemmingen opgesomd in het uitvoeringsbesluit. De adviesvraag ging echter alleen over het decreet.

Als de bebossingsvergunning behouden moet blijven, dan zou de gemeente best ook een advies krijgen van ANB. Dat maakt het dossier evenwichtiger. Nu hoort de gemeente slechts één klok, nl. een advies van de landbouwadministratie (neutraal of tegen bebossing). Ook wordt die vergunning best geïntegreerd in de omgevingsvergunning.

Repliek: Zie ook repliek bij advies van de MINAraad. De Vlaamse Regering heeft niet het voornemen om de reeks met bestemmingen waar compenserende bebossing mogelijk is, aan te passen. Bebossingen in herbevestigd agrarisch gebied blijven dus mogelijk, mits er vergunning is volgens artikel 35bis van het Veldwetboek. De suggesties om een advies door het Agentschap voor Natuur en Bos in te brengen in de vergunningsprocedure bebossingen in het agrarisch gebied wordt gevolgd. Dit leidt tot een nieuwe aanpassing in artikel 49bis en artikel 87 van het

Bosdecreet, middels het invoegen van een nieuw artikel 6 en 7. Dit leidt tot een hernummering van de verdere artikelen van het decreet.

- **Randnummer 3.6: De bosbehoudsbijdrage blijft te laag. Laat gemeente zelf de hoogte ervan bepalen**

Verschillende gemeenten melden de VVSG dat de vraagprijs voor grond in hun gemeente al oploopt tot 10 euro/m². Het bedrag volstaat dus niet om alleen nog maar de grondaankoop te dekken. Daarbij komen dan nog de overige kosten zoals het plantgoed en de administratieve werklast. Als het bedrag ontoereikend is, dan zou de rest dan uit de algemene middelen moeten komen. Het kan toch niet de bedoeling zijn dat de belastingbetaler moet bijspringen voor ontbossingen ten voordele van een particulier project.

Bovendien stijgt dat bedrag slecht volgens de gezondheidsindex terwijl grondprijzen sneller stijgen.

Op dit moment bestaan er zgn. compensatiefactoren waardoor de te compenseren oppervlakte of het standaardbedrag met 1,5, met 2 of met 3 moet vermenigvuldigd worden, afhankelijk van het soort bos dat verdwijnt. Eén verdrievoudiging is decretaal geregeld, de overige in een uitvoeringsbesluit. De VVSG veronderstelt dat die compensatiefactoren blijven. De adviesvraag ging echter alleen over het decreet.

De VVSG stelt voor dat de vergunningverlener zelf de hoogte van de financiële last bepaalt. Degene die de last zal moeten overnemen, bepaalt dan ook de vergoeding die daar tegenover staat. (subsidiariteitsbeginsel) Het Vlaams bepaalde bedrag is dan te hanteren als minimum. Als de grondprijzen in een gemeente hoger dan gemiddeld zijn, dan kan de gemeente motiveren waarom het bedrag volgens haar hoger moet zijn om te kunnen compenseren in de plaats van de aanvrager. Als dat volgens de bouwheer goedkoper kan, dan kan hij ervoor kiezen om zelf in natura te compenseren.

De VVSG merkt op dat gemeenten het betaalde bedrag ook willen gebruiken om bestaande waardevolle maar zonevreemde bossen te beschermen of om bomen buiten bosverband aan te planten (park, laanbomen,...).

Repliek: De suggestie dat de vergunningverlener zelf het basisbedrag kan vaststellen, wordt gevolgd voor zover de vergunningverlener ervoor kiest zelf in te staan voor de boscompensatie. Dit bedrag kan niet lager zijn dan het bedrag vastgesteld door de Vlaamse Regering.

- **Randnummer 3.7: Drie jaar voor aankoop en bebossing is niet voldoende.**

De VVSG stelt voor dat vergunningverleners meer tijd krijgen om te compenseren, bv. drie jaar voor de aankoop en vijf jaar voor de bebossing. Dat is de uitvoeringstermijn die momenteel geldt in de lopende "projectoproep aankoop van te bebossen gronden 2021 met middelen uit het boscompensatiefonds".

Wanneer een gemeente "haar" ontbossingen niet snel genoeg compenseert, dan voorziet het dossier als sanctie, naast het uitsluiten van subsidies, ook *naming en shaming*. Er is nergens vermeld welke sanctie ervoor zal zorgen dat de Vlaamse overheid haar eigen boscompensatie-doelstellingen nu wel zal halen.

Repliek: Voor de Vlaamse overheid zal dezelfde verplichting gelden tot rapporteren over de realisaties van de gerealiseerde compensaties. De suggestie om de periode van realisaties te laten gelijklopen met de subsidieregeling wordt niet gevolgd waardoor de termijn waarbinnen de realisatie van de corresponderende bebossing moet gerealiseerd worden, op drie jaar blijft. Deze termijn kan in uitzonderlijke gevallen gemotiveerd verlengd worden tot vijf jaar. Hiervoor is een voorafgaande goedkeuring vereist door ANB. De Vlaamse Regering zal in de uitvoeringsbepalingen moeten vaststellen hoe deze motivering en rapportering dient te gebeuren en kan dit specifieke aspect inzake timing van realisatie van de corresponderende bebossingen expliciet opnemen in de rapporteringsvereisten.

- **Randnummer 3.8: Gemeenten zullen bosuitbreidingsdoelstellingen moeten terugschroeven.**

Als de Vlaamse overheid de compensatie-doelstelling verlegt naar de vergunningverlener verschuift, dan is het logisch dat engagementen naar bosuitbreiding in de andere richting verschuiven. Als de Vlaamse overheid minder zal moeten compenseren, dan kan ze meer engagementen opnemen voor bosuitbreiding.

Repliek: Dit is een beleidsaanbeveling. De verdeling van de bosuitbreidingsdoelstellingen staat los van de realisatie van de boscompensatie zoals verankerd in wetgeving.

De Raad van State heeft op 28 maart 2022 advies 71.106/1 verleend.

Dit ontwerp van decreet werd op 19 juli 2021 door de Vlaamse Regering principieel goedgekeurd. Op 28 februari 2022 volgde de tweede principiële goedkeuring door de Vlaamse Regering, inclusief de beslissing om het advies van de Raad van State aan te vragen binnen een termijn van dertig dagen. Op 28 maart 2022 gaf de Raad van State advies 71.106/1.

Het advies van de Raad van State werd verstrekt op 28 maart 2022 en is gunstig. Om rekening te houden met de door de Raad gemaakte opmerkingen wordt het ontwerp van decreet aangepast. De voornaamste punten uit het advies worden als volgt beoordeeld.

- In randnummer 3 merkt de Raad van State op dat artikel 1 van het voorontwerp dient te worden voorafgegaan door het volgende opschrift: "Hoofdstuk 1. Inleidende bepaling".

Repliek: Om tegemoet te komen aan de opmerking van de Raad, wordt het opschrift zoals voorgesteld aangepast in het decreet.

- In randnummer 4 behandelt de Raad van State de wijziging die artikel 2 van het voorontwerp beoogt aan te brengen in artikel 138 van het Wetboek van Strafvordering, en die tot gevolg heeft dat "misdrijven die in het Boswetboek worden omschreven" voortaan, wat het Vlaamse Gewest betreft, tot de bevoegdheid van de correctionele rechter en niet langer tot die van de politierechter behoren.

Deze wijziging gebeurt met toepassing van artikel 10 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 'tot hervorming der instellingen', ermee rekening houdend dat het gewest in beginsel niet bevoegd is om dergelijke wijziging inzake de materiële bevoegdheidsverdeling tussen de politie-en de correctionele rechtbanken door te voeren.

De Raad merkt op dat decreten overeenkomstig artikel 10 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 bepalingen kunnen bevatten in aangelegenheden waarvoor de gemeenschaps- en gewestparlementen niet bevoegd zijn "voor zover die bepalingen noodzakelijk zijn voor de uitoefening van hun bevoegdheid" en dat daarenboven, volgens de rechtspraak van het Grondwettelijk Hof, de bevoegdheid van de andere overheid die wordt uitgeoefend, zich dient te lenen tot een gedifferentieerde regeling en het betreden van het bevoegdheidssterrein van de andere overheid slechts een marginale weerslag mag hebben op de bevoegdheid van die overheid.

De Raad merkt op dat de stellers van het voorontwerp er goed aan zouden doen om op eigen initiatief daaromtrent het standpunt van de federale overheid, bij dewelke de principiële bevoegdheid inzake de betrokken aangelegenheid berust, in te winnen.

Repliek: Deze geplande wijziging werd doorgesproken met het parket. Het parket kaartte op het (sub)expertisenetwerk Leefmilieu dd. 18 december 2018 het probleem van deze inconsistente bevoegdheidstoewijzing zelf aan: de bevoegdheidstoewijzing aan de politierechter wordt in de praktijk als zeer verwarrend en "tegennatuurlijk" ervaren.

Dit werd nadien bevestigd in gesprekken met het College van Procureurs-generaal.

Op een vergadering van 24 september 2019 van de "relaties van het College van procureurs-generaal met de Vlaamse deelstaat" werd unaniem het standpunt ingenomen dat het artikel 138, 2° Sv best wordt geschrapt.

Tijdens een voorbereidende vergadering voor een overleg CPG/deelstaten van 17 september 2020, waaraan ook de andere deelstaten deelnamen, was er opnieuw unanimiteit om het betreffende punt van artikel 138 Sv te schrappen. Tijdens deze laatste vergadering werd door de Vlaamse vertegenwoordigers een decretaal initiatief op basis van artikel 10 BWHI als mogelijk alternatief voor een uitblijvend wetgevend initiatief aangekaart, te meer omdat in artikel 278 van het wetsvoorstel houdende het wetboek van strafprocesrecht dat op 11 mei 2020 in het federale parlement werd ingediend de politierechter nog steeds wordt aangewezen als de bevoegde rechter voor misdrijven in het Boswetboek omschreven. Die piste werd verlaten met het indienen van dit voorontwerp.

Er wordt als repliek op het advies van de Raad van State dan ook gewezen op de vele overlegmomenten omtrent dit punt die reeds hebben plaatsgevonden met de parketten, waardoor wij stellen dat er reeds meermaals overleg is geweest met het federale niveau rond deze materie.

- In randnummer 5 merkt de Raad van State op dat artikel 3 van het voorontwerp strekt tot het vervangen van de gehele paragraaf 5 van artikel 35bis van het Veldwetboek, inclusief hetgeen in die paragraaf bepaald wordt over de vergunningsplicht en de afwijkingsmogelijkheid voor gecombineerde teelt. Echter is het uitsluitend de bedoeling om "de eerste zin van paragraaf 5, eerste lid, te vervangen". k.

Teneinde misverstanden te voorkomen, adviseert de Raad om het volledige eerste lid van artikel 35bis, § 5, van het Veldwetboek, te vervangen, waarbij dan de ontbrekende voorschriften uit het huidige artikel 35bis, § 5, eerste lid, van het Veldwetboek worden ingevoegd in het ontworpen artikel 35bis, § 5, eerste lid.

Repliek: Om tegemoet te komen aan de opmerking van de Raad, wordt middels artikel 3 van het voorontwerp het volledige eerste lid van artikel 35bis §5 van het Veldwetboek vervangen.

- In randnummer 6 merkt de Raad van State op dat in het ontworpen artikel 35bis, § 5, van het Veldwetboek, melding wordt gemaakt van het begrip "mantel-zoomvegetaties" dat niet als zodanig voorkomt in de bestaande bepaling.

Volgens de gemachtigde gaat het om een "natuur-technische term die bij natuurbeheerders wel goed gekend is". Ervan uitgaande dat het een kenmerk is van behoorlijke regelgeving dat deze transparant en voldoende toegankelijk is voor eenieder en niet uitsluitend voor de ingewijde of specialist, adviseert de Raad om het betrokken begrip nader te omschrijven in de tekst van het voorontwerp.

Repliek: Om tegemoet te komen aan de opmerking van de Raad, wordt het begrip 'mantel-zoomvegetatie' toegelicht in het nieuwe artikel 35bis, §5.

- In randnummer 7 merkt de Raad van State op dat er aan het einde van het ontworpen artikel 35bis, § 5, van het Veldwetboek, melding gemaakt wordt van "een bos in de zin van artikel 3, § 1, eerste lid, van het Bosdecreet van 13 juni 1990". Deze laatste bepaling bestaat evenwel slechts uit één enkel lid met daarin een omschrijving van wat onder "bossen" moet worden begrepen.

Er dient derhalve aan het einde van de ontworpen bepaling te worden verwezen naar "een bos in de zin van artikel 3, § 1, van het Bosdecreet van 13 juni 1990".

Repliek: Om tegemoet te komen aan de opmerking van de Raad, wordt er aan het einde van de ontworpen bepaling verwezen naar "een bos in de zin van artikel 3, § 1, van het Bosdecreet van 13 juni 1990".

- In randnummer 8 wijst de Raad van State erop dat artikel 4 van het voorontwerp strekt tot het opheffen van artikel 45 van het Bosdecreet van 13 juni 1990. In de betrokken opheffingsbepaling wordt melding gemaakt van het wijzigende decreet van 9 mei 2014. Er dient evenwel mee rekening te worden gehouden dat de wijziging die artikel 72, 1°, van het decreet van 9 mei 2014 'tot wijziging van de regelgeving inzake natuur en bos' aanbrengt in artikel 45 van het Bosdecreet van 13 juni 1990, nog niet in werking is getreden. De betrokken wijzigingsbepaling wordt derhalve zonder voorwerp eenmaal artikel 45 van het Bosdecreet zal zijn opgeheven. Het verdient dan ook aanbeveling om artikel 72, 1°, van het decreet van 9 mei 2014 op te heffen en het voorontwerp daartoe met een opheffingsbepaling in die zin aan te vullen.

Repliek: Om tegemoet te komen aan de opmerking van de Raad, wordt het voorontwerp aangevuld met een nieuw artikel 13 in het decreet, dat artikel 72, 1°, van het decreet van 9 mei 2014 opheft.

- In randnummer 9 merkt de Raad van State op dat artikel 87 van het Bosdecreet van 13 juni 1990 een omvangrijke bepaling is die uit diverse leden bestaat. Alleen al om die reden vangt artikel 7 van het voorontwerp het best aan als volgt: "In artikel 87, vierde lid, van hetzelfde decreet, wordt...".

Repliek: Om tegemoet te komen aan de opmerking van de Raad, wordt de aanvang van artikel 7 van het voorontwerp gewijzigd als gesuggereerd.

- In randnummer 10 gaat de Raad van State akkoord met de suggestie om, met betrekking tot het bepaalde in artikel 8, 1° en 2° van het voorontwerp, de gelijkaardige wijzigingen aan de diverse paragrafen van artikel 90bis van het Bosdecreet van 13 juni 1990, per paragraaf in afzonderlijke punten van artikel 8 van het voorontwerp op te sommen.

Repliek: Om tegemoet te komen aan de opmerking van de Raad, wordt dit artikel gewijzigd zoals door de Raad gesuggereerd. Tengevolge van deze wijziging wordt dit artikel intern hernummerd.

- In randnummer 11 merkt de Raad van State op dat, aan het einde van het ontworpen artikel 90bis, § 4, eerste lid, 2°, a), van het Bosdecreet van 13 juni 1990 (artikel 8, 3°, van het voorontwerp), het punt dient te worden vervangen door een komma.

Repliek: Om tegemoet te komen aan de opmerking van de Raad, wordt dit artikel gewijzigd zoals door de Raad gesuggereerd.

- In randnummer 12 merkt de Raad van State op dat, aan het einde van het ontworpen artikel 90bis, § 4, eerste lid, 2°, b), van het Bosdecreet van 13 juni 1990 (artikel 8, 3°, van het voorontwerp), de verwijzing naar "de voorwaarden bepaald in paragraaf 9" zonder voorwerp is aangezien de paragraaf waarnaar wordt verwezen, opgeheven is. De redactie van de ontworpen bepaling moet worden herbekeken in het licht hiervan.

Repliek: Om tegemoet te komen aan de opmerking van de Raad, wordt dit artikel zo gewijzigd dat de zinsnede "volgens de voorwaarden bepaald in paragraaf 9" geschrapt wordt in het ontwerp.

- In randnummer 13 merkt de Raad van State op dat artikel 8, 5°, van het voorontwerp blijkens de inleidende zin ervan strekt tot het vervangen van artikel 90bis, § 4, derde lid, van het Bosdecreet van 13 juni 1990. Evenwel is het de bedoeling dat in de plaats van het betrokken lid van artikel 90bis, § 4, verscheidene leden in die bepaling worden ingevoegd.

Hiervan zou duidelijker blijk moeten worden gegeven in de inleidende zin van artikel 8, 5°, van het voorontwerp.

Repliek: Om tegemoet te komen aan de opmerking van de Raad, wordt dit artikel zo gewijzigd dat er een nieuw tweede en derde lid wordt ingevoegd.

- In randnummer 14.1 stelt de Raad van State dat in het ontworpen artikel 90bis, § 4, tweede lid, van het Bosdecreet van 13 juni 1990 (artikel 8, 5°, van het voorontwerp), gerefereerd wordt aan de vereiste van "minimaal 10ha", in welk verband de gemachtigde het volgende meedeelde:

"Er blijft dus een keuzemogelijkheid in wijze van compensatie in geval van ontbossing van privé-bos. De 10ha regel geldt dus in die gevallen dat waarin gekozen wordt voor compensatie in natura en in het geval dat de te realiseren compensatie in natura vanaf 10ha en meer. De Memorie van Toelichting zal op die manier worden verduidelijkt."

De Raad van State meent dat, indien de bedoeling erin zou bestaan dat de 10 hectare-regel enkel toepassing vindt ten aanzien van te realiseren compensaties in natura vanaf 10 hectare en meer als bijkomende voorwaarde die relevant is in geval de compensatie deels in natura en deels

door het storten van een bosbehoudsbijdrage wordt gerealiseerd, zoals voorzien in het ontworpen artikel 90bis, §4, eerste lid, 2°, c), van het Bosdecreet (artikel 8, 3°, van het voorontwerp), zoals door de gemachtigde lijkt te worden gesuggereerd, die bedoeling in de tekst van het decreet zelf zou moeten worden tot uitdrukking gebracht.

Repliek: Het artikel werd verduidelijkt zoals gevraagd door de Raad, zodat de bedoeling om de 10hectare-regel enkel toepassing te laten vinden ten aanzien van de te realiseren compensaties in natura, duidelijk tot uitdrukking wordt gebracht in de tekst van het decreet zelf.

- In randnummer 14.2 stelt de Raad van State dat aan de gemachtigde werd gevraagd waarom de 10 hectare-regel niet wordt toegepast op compensaties in natura voor de ontbossing van een openbaar bos (de hypothese van het ontworpen artikel 90bis, § 4, eerste lid, 1°) en op compensaties die worden gerealiseerd middels het betalen van een bosbehoudsbijdrage (de hypothese van het ontworpen artikel 90bis, §4, eerste lid, 2°, a)). De gemachtigde beantwoordde deze vraag als volgt:

"Het is logisch de 10ha regel enkel te koppelen aan de gevallen dat er in natura moet gecompenseerd worden en niet te koppelen aan de gevallen waar financieel wordt gecompenseerd. In geval van financiële compensatie komen de financiële middelen beschikbaar bij ofwel de vergunningverlener, ofwel bij de Vlaamse overheid. Zij zorgen voor de besteding van deze middelen met als doel nieuwe bossen aan te leggen (meestal na verwerving van aan te kopen gronden met oog op bebossing). Het innen van deze ontvangsten gebeurt wellicht op één ontvangstrekening, waar ook bedragen van andere ontbossingsdossiers worden op ontvangen. Deze middelen worden overgeboekt naar uitgaven artikelen waarop besteding van de middelen kan gebeuren, met name het aankopen van te bebossen gronden en de effectieve bebossing (bv. door aanplanten). Het is niet de bedoeling, noch zelfs wenselijk, om de besteding van die middelen te blijven koppelen aan specifieke ontbossingsdossiers, al dan niet groter dan 10ha.

Het verschil in wijze van compenseren tussen openbaar bos (heeft geen keuze in wijze van compenseren; moet in natura compenseren) en privé-bos (heeft wel nog keuze in wijze van compenseren) heeft volgende redenen:

- *Het zou kunnen dat een openbaar bestuur in geval van ontbossen van (delen van) openbare bossen, een financiële compensatie aan zichzelf zou verschuldigd zijn in het geval het openbaar bestuur ook de vergunningverlener is van de omgevingsvergunning, wat tot een absurde situatie zou leiden en te vermijden administratieve lasten zou veroorzaken;*
- *Openbare besturen hebben een voorbeeldfunctie en moeten dus zelf de compensatie in natura realiseren en worden dus zelf onmiddellijk bij het aanvragen van de vergunning verantwoordelijk geacht een sluitende compensatie door effectieve bebossing voor te stellen."*

De Raad van State beveelt aan om deze verduidelijkingen te integreren in de memorie van toelichting bij het voorontwerp.

Repliek: Om tegemoet te komen aan de opmerking van de Raad, wordt deze verduidelijking opgenomen in de memorie van toelichting.

- In randnummer 14.2 stelt de Raad van State dat aan de gemachtigde tevens werd gevraagd om bijkomende toelichting over het ontworpen

artikel 90bis, § 4, derde lid, van het Bosdecreet van 13 juni 1990, waarin wordt bepaald dat, in geval van hoger beroep, de bosbehoudsbijdrage, zoals bepaald door de vergunningverlenende overheid in eerste aanleg, van toepassing blijft. Ook werd aan de gemachtigde gevraagd hoe de voornoemde bepaling zich verhoudt tot het ontworpen artikel 90bis, § 8, van het Bosdecreet (artikel 8, 7°, van het voorontwerp), waaruit volgt dat het de vergunningverlenende overheid is die in laatste administratieve aanleg de vergunning tot ontbossing of de omgevingsvergunning voor het verkavelen van gronden afgeeft, de bosbehoudsbijdrage int en instaat voor de compensatie. De gemachtigde verstrekke in dat verband de volgende toelichting:

"Het ontworpen artikel 90bis, §4, derde lid heeft als doel te vermijden dat in beroep een lager bedrag voor de financiële compensatie zou vastgesteld worden dan het geval zou zijn in eerste aanleg. Zonder dergelijke bepaling zou een mogelijke piste kunnen ontstaan om bewust beroepen in te dienen, om uiteindelijk te hopen uit te komen bij een lagere bosbehoudsbijdrage. De ontworpen §8 zegt niets over de grootte van het bedrag van de financiële boscompensatie. Het bepaalt louter dat de overheid die in laatste administratieve aanleg de vergunning verleent, ook de bosbehoudsbijdrage dient te innen."

De Raad van State beveelt aan om deze verduidelijkingen te integreren in de memorie van toelichting bij het voorontwerp.

Repliek: Om tegemoet te komen aan de opmerking van de Raad, wordt deze verduidelijking opgenomen in de memorie van toelichting.

- In randnummer 15.1 merkt de Raad van State op dat aan het einde van het ontworpen artikel 90bis, § 8, eerste lid, en tweede lid, 1°, van het Bosdecreet (artikel 8, 7°, van het voorontwerp) er melding wordt gemaakt van de hypothese van een motivering "binnen ... vijf jaar". Het is voor de Raad niet duidelijk op welk ogenblik of op welke wijze zal worden beslist dat de termijn voor het uitvoeren van de compensatie op vijf jaar zal worden gebracht. Zal dit bijvoorbeeld gebeuren in de vergunning zelf of kan de vergunningverlener naderhand de termijn op eigen initiatief aanpassen? Het is evenmin duidelijk of de betrokkene er nog steeds voor kan opteren om de bosbehoudsbijdrage niet te betalen maar kan verkiezen om alsnog over te gaan tot een compensatie in natura omdat bijvoorbeeld de bosbehoudsbijdrage te hoog zou zijn. De gemachtigde verstrekke in dat verband de volgende toelichting:

"In het geval de vergunningverlener zelf het bedrag int, moet de vergunningverlener zelf instaan voor de besteding door nieuw bos aan te leggen. Termijn waarbinnen dit moet gebeuren is drie jaar. Doch, het kan voorkomen dat de vergunningverlener als bestuur geconfronteerd wordt met vertraging (bv. vindt niet tijdig passende gronden om te bebossen). In dergelijke gevallen lijkt het billijk het betrokken bestuur meer tijd te gunnen. Het is dus niet noodzakelijk deze termijn in de vergunning vast te leggen. In de beoogde rapportering (zie ontworpen art.90bis,§4, tweede lid, 3°; zie artikel 9,5° van het wijzigingsdecreet) kan gevraagd worden dat de vergunningverlener een overzicht geeft van dergelijke gevallen en dit motiveert in de rapportering. Het al dan niet gebruik moeten maken van de mogelijkheid tot verlengen van de periode van drie jaar tot vijf jaar, ligt dus in handen van het bestuur dat vergunningverlener is."

Het betrokken bestuur moet door middel van een eigen reglement het basisbedrag voor de boscompensatie vaststellen. Dit gebeurt uiteraard voorafgaand aan het van kracht worden van deze nieuwe decretale regeling zodat 'ontbossers' op voorhand weten wat het 'tarief' zal zijn. In geval van ontbossing van privé-bos, is het inderdaad mogelijk te kiezen tussen compensatie in natura of financiële compensatie of een combinatie van beide. Deze keuze moet wel gemaakt worden bij aanvraag van de vergunning. Dit is niet anders dan de huidige regeling.

Het zou dus wel wenselijk zijn in het decreet een actieve inwerkingtredingsclausule (bv. Inwerkingtreden te bepalen door de Vlaamse Regering) op te nemen zodat vergunningverleners de nodige tijd krijgen om hun voorbereidingen te treffen."

(1) Aangezien de ontworpen regeling vrij complex is en er nog uitvoeringsbepalingen op zowel Vlaams als lokaal niveau zullen zijn vereist, wordt volgens de Raad inderdaad het best in een bijzondere inwerkingtredingsbepaling voorzien, waarbij de Vlaamse Regering wordt opgedragen om de inwerkingtreding te regelen tegen een uiterste datum van bijvoorbeeld twee jaar na de bekendmaking van het tot stand te brengen decreet.

(2) Tevens kan volgens de Raad, in aansluiting op de door de gemachtigde verstrekte toelichting, ter overweging worden gegeven om duidelijkheidshalve te bepalen dat, bij gebreke aan een gemeentelijk reglement dat het basisbedrag van de bosbehoudsbijdrage vaststelt op het ogenblik van de vergunningsbeslissing in eerste aanleg, het minimumtarief van toepassing zal zijn zoals bepaald door de Vlaamse Regering overeenkomstig het ontworpen artikel 90bis, § 4, tweede lid.

(3) Voorts zouden de door de gemachtigde verstrekte verduidelijkingen met betrekking tot onder meer de motivering van een verlenging van de uitvoeringstermijn van de compensatie die zou gebeuren via de rapportering voorzien in het ontworpen artikel 90bis, §4, tweede lid, 3°, en de nadere precisering van de verdeling van de taken en bevoegdheden tussen de vergunningverlener in eerste aanleg, de vergunningverlener in hoger beroep en de Vlaamse Regering, volgens de Raad eveneens kunnen worden geïntegreerd in de memorie van toelichting.

Repliek: Om tegemoet te komen aan de opmerking van de Raad, worden volgende zaken aangepast:

(1) er wordt middels nieuw artikel 15 in het decreet voorzien dat de wijzigingen aan het mechanisme van de boscompensatie ten gevolge van dit ontwerp, in werking treden op een datum zoals vastgesteld door de Vlaamse Regering. Dit laat toe om de inwerkingtreding te laten gebeuren op het moment dat de nodige uitvoeringsbepalingen zijn getroffen door de Vlaamse Regering. Het gaat om artikel 8, punten 4°, 5°, 6°, 7° en 9°;

(2) in artikel 90bis, §4, tweede lid, wordt verduidelijkt dat bij gebreke aan een gemeentelijk reglement dat het basisbedrag van de bosbehoudsbijdrage vaststelt op het ogenblik van de vergunningsbeslissing in eerste aanleg, het minimumtarief van toepassing zal zijn zoals bepaald door de Vlaamse Regering overeenkomstig datzelfde lid;

(3) de verduidelijkingen werden zoals gevraagd door de Raad toegevoegd aan deze memorie.

- In randnummer 15.2 merkt de Raad van State op dat aan het einde van het ontworpen artikel 90bis, § 8, tweede lid, van het Bosdecreet, het aanhalingsteken dient te worden weggelaten aangezien er nog een lid volgt.

Repliek: Om tegemoet te komen aan de opmerking van de Raad, wordt dit artikel gewijzigd zoals door de Raad gesuggereerd.

- In randnummer 16 merkt de Raad van State op dat, aangezien artikel 9 van het voorontwerp de eerste bepaling van het voorontwerp is die wijzigingen beoogt aan te brengen in het decreet van 21 oktober 1997 'betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu', in de inleidende zin van artikel 9 de woorden "van hetzelfde decreet" dienen te worden vervangen door de woorden "van het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu". In de volgende bepalingen van het voorontwerp die strekken tot het wijzigen van het voornoemde decreet kan dan worden volstaan met een verwijzing naar "hetzelfde decreet" (zo ook in de inleidende zin van de artikelen 10 en 12 van het voorontwerp waarin telkens nog melding wordt gemaakt van de datum en het opschrift van het decreet van 21 oktober 1997).

Repliek: Om tegemoet te komen aan de opmerking van de Raad, wordt dit artikel gewijzigd zoals door de Raad gesuggereerd.

- In randnummer 17 merkt de Raad van State op dat in het ontworpen artikel 12octies, § 2bis, tweede lid, van het decreet van 21 oktober 1997 aan de Vlaamse Regering de bevoegdheid wordt verleend om "nadere regels vast te leggen voor de aanduiding van de wijze waarop kan worden bekendgemaakt hoe roken en vuur maken geregeld zijn in het terrein". Naar het zeggen van de gemachtigde heeft de aldus aan de Vlaamse Regering gedelegeerde bevoegdheid betrekking op "de wijze van bekendmaking op het betrokken terrein zelf door middel van pictogrammen". Het kan volgens de Raad nuttig zijn om deze verduidelijking ook nog in de memorie van toelichting op te nemen.

Repliek: Om tegemoet te komen aan de opmerking van de Raad, wordt deze verduidelijking opgenomen in de memorie van toelichting.

- In randnummer 18 merkt de Raad van State op dat het decreet van 21 oktober 1997 werd "het laatst gewijzigd bij het decreet van 4 december 2020". De ontworpen afdeling 5 werd aan het decreet van 21 oktober 1997 toegevoegd "bij artikel 10 [van het voorontwerp]". De redactie van de inleidende zin van artikel 11 van het voorontwerp dient, rekening houdend met het voorgaande, te worden gecorrigeerd.

Repliek: Om tegemoet te komen aan de opmerking van de Raad, wordt dit artikel gewijzigd zoals door de Raad gesuggereerd.

- In randnummer 19 merkt de Raad van State op dat het ontworpen artikel 12decies, § 1, eerste lid, van het decreet van 21 oktober 1997, somt een aantal "besturen" op; in het ontworpen artikel 12decies, §§ 3 en 4, van hetzelfde decreet, wordt melding gemaakt van een "publiekrechtelijke rechtspersoon". Aan de gemachtigde werd gevraagd waarom in de voornoemde paragrafen wordt uitgegaan van een gedifferentieerde terminologie en op welke wijze deze terminologie zich verhoudt tot het begrip "administratieve overheden" in artikel 4, 1bis, van het Bosdecreet van 13 juni 1990. De gemachtigde beantwoordde deze vraag als volgt:

"Het begrip 'besturen' wordt overgenomen uit het Besluit Vlaamse Regering betreffende de subsidiëring van de planning, de ontwikkeling en de uitvoering van het geïntegreerd natuurbeheer (14 juli 2017). Deze 'besturen' hebben recht op de in dat BVR ingestelde subsidies. Er zijn

evenwel andere entiteiten (hier dan 'publiekrechtelijke rechtspersonen' genoemd) die geen recht hebben op die (beheer)subsidies, zoals bijvoorbeeld entiteiten van de Vlaamse of federale overheid. Die rechtspersonen worden bedoeld in ontworpen §2. Voor die 'besturen' geldt de regeling in ontworpen paragraaf1 niet want het beheer wordt niet gesubsidieerd. Het is de bedoeling dat deze rechtspersonen wel nog geheel kunnen rekenen op dienstverlening door het Agentschap voor Natuur en Bos. De ontworpen regeling van §3 en §4 geldt dan weer voor alle 'openbare besturen', dus zowel diegene die recht hebben op subsidies (de 'besturen' zoals gedefinieerd in ontworpen§1) als diegene die geen recht hebben op subsidies.

Gebruik maken van het begrip 'administratieve overheden' als alternatief voor de term 'besturen' zoals gedefinieerd in het Bosdecreet, art.4,1° of het decreet Natuurbehoud, art.2, 22° voldoet niet geheel omdat dit ook de entiteiten van het Vlaams gewest zelf omvat die uitgesloten zijn van beheersubsidies en niet entiteiten bevat van de federale overheid. Omwille van de koppeling met de (beheer)subsidies is er bewust voor gekozen om dezelfde terminologie te gebruiken als in de genoemde subsidieregeling."

De Raad meent dat deze verduidelijking best wordt opgenomen in de memorie van toelichting.

Repliek: Om tegemoet te komen aan de opmerking van de Raad, wordt deze verduidelijking opgenomen in artikel 11 van het decreet.

- In randnummer 20 merkt de Raad van State op dat in het ontworpen artikel 12decies van het decreet van 21 oktober 1997 bij herhaling verwezen wordt naar "het technische beheer". Aan de gemachtigde werd gevraagd of het aldus beoogde beheer beperkter is dan het "volledige beheer" en waaruit dergelijk "technisch beheer" dan wel bestaat. De gemachtigde antwoordde:

"De term 'technisch beheer' zal worden vastgesteld door de Vlaamse Regering. Dit is een reeks technische, beheersmatige handelingen om het passende natuurbeheer effectief uit te voeren (bv. beplantingsplannen maken; terreinwerken begeleiden; de opmaak van de planning en de begroting van beheerwerkzaamheden; de opmaak van technische bepalingen in aanbestedingsdossiers voor de uitvoering van beheerwerkzaamheden; inzake bosexploitatie: de opmaak van een exploitatieplan, met inbegrip van de technische voorwaarden die bij de exploitatie moeten worden nageleefd, het vaststellen van ruimingspistes, het behouden van te behouden bomen, het gebruik van stapelplaatsen en bosexploitatiewegen etc). Wat we niet beschouwen als 'technisch beheer' is bijvoorbeeld het opstellen van het beheerplan (wat de algemene beheervisie en beheerdoelstellingen vastlegt, dus de keuzes op 'strategisch niveau') en financiële verantwoordelijkheid voor de uit te voeren beheerwerken. Dat valt onder het 'volledig beheer' te begrijpen als de 'volledige verantwoordelijk dragen voor het totale beheer van een natuurgebied, van planning tot uitvoering'."

De Raad meent dat de essentiële elementen van wat het "technische beheer" onderscheidt van het "volledige beheer" in het decreet zelf zouden moeten worden bepaald, waarbij de nadere precisering ervan vervolgens gebeurlijk aan de Vlaamse Regering kan worden overgelaten.

Tevens kan volgens de Raad ter wille van de duidelijkheid worden overwogen om beide termen in het voorontwerp te definiëren. De door de gemachtigde aangereikte elementen kunnen een goede basis vormen

voor de desbetreffende omschrijvingen. De door de gemachtigde gegeven voorbeelden zouden vervolgens in de memorie van toelichting bij het voorontwerp kunnen worden opgenomen.

Repliek: Het concept 'technisch beheer' kent een lange traditie en gaat zelfs terug tot het Boswetboek van 1854. Het concept staat vermeld in artikel 45 van het Bosdecreet. Aan dat artikel 45 zijn wijzigingen voorgesteld door middel van artikel 72 (in voorontwerp was dat nog artikel 71) van het decreet van 9 mei 2014 tot wijziging van de regelgeving inzake natuur en bos. De Memorie van toelichting van dat decreet (zie stuk 2424 (2013-2014), Nr.1 van 31/01/2014; pag. 62) doch geeft geen nadere toelichting over het concept 'technisch beheer'.

In de actuele bepalingen van art.45, §1 van het Bosdecreet duidt volgende passage heel duidelijk wat het technisch beheer is, namelijk "enkel de technische aspecten van het bosbeheer, die de praktische uitvoering van het beheersplan betreffen". Het gaat dus om de uitvoering van beslissingen die zijn genomen in context van een beheersplan.

Wat hier in het voorontwerp wordt geregeld is enerzijds verder bouwen op een dienstverlening die de Vlaamse overheid aanbood aan openbare besturen zoals voorzien was in artikel 45 van het Bosdecreet, en anderzijds dit concept inpassen in de nieuwe regeling die is ontstaan na invoeren van de figuur van het 'natuurbeheersplan' in uitvoering van het concept 'geïntegreerd beheer ten behoeve van het natuurbehoud'. De besturen zoals die door middel van dit ontwerp gedefinieerd worden, hebben dus de mogelijkheid om voor terreinen met een natuurwaarde een natuurbeheersplan op te stellen, en daarvoor beheersubsidies te ontvangen. In die situaties wordt de dienstverlening die het Agentschap Natuur en Bos aanbiedt, dus 'het technisch beheer in uitvoering van het beheersplan', teruggeschroefd ten opzichte van wat nu in art.45 van het Bosdecreet staat. Deze besturen zullen de keuze krijgen hoe zij dat 'technisch beheer in uitvoering van het beheersplan' volgens eigen inzichten het best organiseren. Die dienstverlening vanuit het Agentschap Natuur en Bos die we omwille van de bestaande relatie met het artikel 45 van het Bosdecreet ook nog steeds 'technisch beheer' willen blijven noemen, wordt door middel van voorliggend voorontwerp anders ingevuld. Het wordt aangeboden aan die besturen die de intentie kenbaar maken om een natuurbeheersplan op te stellen en in dat geval is de ondersteuning 'technisch beheer' beperkt tot het moment dat het natuurbeheersplan is goedgekeurd. En dat 'technisch beheer' blijft betrekking hebben op de uitvoerende taken die verondersteld worden nodig te zijn om de beheerdoelstellingen zoals die in beheersplannen kunnen verschijnen, uit te voeren. De openbare besturen die geen recht hebben op de beheersubsidies verbonden aan een natuurbeheersplan, zullen kunnen blijven rekenen op de technische ondersteuning door het Agentschap indien zij dit willen.

In de nieuw voorgestelde aanpak, kent de term 'technisch beheer' dus een dubbele betekenis. Enerzijds als generieke term die verbonden is aan het uitvoeren van het beheer van een natuurgebied en allerhande uitvoerende taken omvat. En anderzijds als dienstverlening die het Agentschap kan bieden voor alle publiekrechtelijke rechtspersonen, te begrijpen als de besturen zoals deze gedefinieerd worden en deze die niet te beschouwen zijn als bestuur.

Om aan de opmerking van de Raad van State tegemoet te komen, zal de term 'technisch beheer' worden verduidelijkt door:

- generieke omschrijvingen voor 'technisch beheer' en 'volledig beheer' toe te voegen in het ontworpen artikel 12decies, §1 tweede lid en derde lid;
- een herformulering van het ontworpen artikel 12decies, §2;
- verduidelijkingen in de artikelsgewijze bespreking in de memorie van toelichting.

- In randnummer 21 stelt de Raad van State dat de delegatiebepaling in het ontworpen artikel 13, § 9, tweede lid, van het decreet van 21 oktober 1997 te onbepaald is om toelaatbaar te zijn. Opdat de bevoegdheidsdelegatie in het ontworpen artikel 13, § 9, tweede lid, van het decreet van 21 oktober 1997, toelaatbaar zou kunnen worden geacht, dienen in die bepaling de woorden "onder meer" te worden geschrapt en moet worden gepreciseerd dat terreinen "in de vrije natuur" worden beoogd.

Repliek: Om tegemoet te komen aan de opmerking van de Raad, wordt dit artikel gewijzigd zoals door de Raad gesuggereerd.

- In randnummer 22 stelt de Raad van State dat het nuttig kan zijn om bij het ontworpen artikel 17, §2, 2°, van het decreet van 21 december 2001 'houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2002' voorbeelden in de memorie van toelichting te verwerken met als doel de praktische draagwijdte en toepassing van de ontworpen bepaling te verduidelijken.

Repliek: Om tegemoet te komen aan de opmerking van de Raad, wordt deze verduidelijking opgenomen in de memorie van toelichting.

D. Bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest

1. Aanpassingen aan het Veldwetboek, het Bosdecreet en het Natuurdecreet

Dit decreet betreft een gewestaangelegenheid.

2. Aanpassingen aan het Wetboek van Strafvordering

Het Vlaamse Gewest heeft op grond van artikel 6, § 1, III, 4° BWHI de volle toegewezen bevoegdheid inzake de bossen.

Het Vlaamse Gewest heeft geen rechtstreekse bevoegdheid om het wetboek van strafvordering te wijzigen en dient gebruik te maken van artikel 10 BWHI om via de impliciete bevoegdheden het wetboek van strafvordering te wijzigen.

De Raad van State, afdeling wetgeving, oordeelde eerder¹ dat voor de decreetgever een beroep op de impliciete bevoegdheden mogelijk is om de toewijzing van bevoegdheden aan strafrechters te regelen: "*À priori, elle (la Région Wallone) n'est pas compétente en la matière, le pouvoir de déterminer les compétences des juridictions judiciaires et de régler la procédure à observer devant celles-ci relevant de la compétence de l'autorité fédérale. Toutefois, en l'espèce, le législateur peut se prévaloir de l'article 10 de la loi spéciale du 8 août 1980 de réformes institutionnelles.*"

Het gebruik van de impliciete bevoegdheden kan in het voorliggende geval als volgt worden gemotiveerd:

---

¹ Advies 43.509/4 van 20 november 2007, p. 61. Zie recenter ook advies 63.059/3 van 28 mei 2018, p. 8 over het voorontwerp van decreet van de Vlaamse Gemeenschap houdende diverse wijzigings-, opheffings- en overgangsbepalingen aangaande het decreet betreffende het jeugd delinquentierecht waarin evenwel, na de uitvoering van de toets, wordt geoordeeld "*Die aangelegenheden behoren tot de federale bevoegdheid, terwijl kan worden betwijfeld dat aan de toepassingsvoorwaarden van artikel 10 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 is voldaan.*"

Voorwaarde 1 - de voorgestelde regeling kan noodzakelijk geacht worden voor de uitoefening van de bevoegdheden van de gemeenschap of het gewest

De toewijzing aan de politierechter in 1936 dateerde van ruim voor de staatshervorming en was destijds voornamelijk gebaseerd op eigendomsbelangen. Sinds de staatshervorming in 1980 en in het bijzonder sinds de totstandkoming van het decreet algemene bepalingen milieubeleid van 1995, dat mede van toepassing werd verklaard op misdrijven omschreven in het Bosdecreet, heeft het Vlaamse gewest een coherent beleid m.b.t. milieumisdrijven nagestreefd, o.a. door voor alle misdrijven waarop de DABM van toepassing is correctionele straffen te voorzien, waarbij de focus lag op het algemeen belang van een goed leefmilieu. Dit wordt nog eens onderstreept door ontbossingen ook strafbaar te stellen in de Vlaamse codex ruimtelijke ordening en ook daar worden op deze misdrijven correctionele straffen voorzien.

Het bevoegd houden van de politierechter voor misdrijven omschreven in het Bosdecreet, alhoewel strafbaar gesteld met correctionele straffen, zorgt voor een afwijking op de normale regeling waarbij de correctionele rechtbank op basis van de correctionele strafbaarstelling het milieucontentieux kan behandelen.

Deze afwijking heeft in de praktijk al regelmatig tot problemen geleid omdat de misdrijven voor de verkeerde rechter werden gedagvaard, die zich bijgevolg onbevoegd diende te verklaren. De correctionele rechter wordt, ook en vooral door het openbaar ministerie, ervaren als de "natuurlijke" rechter voor het behandelen van milieumisdrijven. De correctionele rechter is ook het meest vertrouwd met deze zaken.

De toewijzing van misdrijven omschreven in het Bosdecreet aan de correctionele rechter is noodzakelijk om tot een coherent handhavingsbeleid te komen.

Voorwaarde 2 - de aangelegenheid waarvoor de federale overheid bevoegd is, leent zich tot een gedifferentieerde regeling

Het ontwerp van decreet heeft een duidelijk afgebakend toepassingsgebied, met name de aanwijzing van de bevoegde strafrechter voor de misdrijven omschreven in het bosdecreet en geen andere. Ook de federale wetgever ging al uit van de mogelijkheid van een gedifferentieerde regeling door dit afgebakende contentieux aan de politierechter toe te wijzen in afwijking op de gewone regeling die de correctionele rechter bevoegd maakt wanneer op een gedraging correctionele straffen zijn gesteld.

Door het schrappen van 138, 2° Sv wordt het duidelijk afgebakende contentieux terug onder de bevoegdheid van de "normale" strafrechter gebracht.

Voorwaarde 3 - de weerslag van de bepalingen in kwestie op die aangelegenheid is slechts marginaal

De aanwijzing van de bevoegde strafrechter gebeurt enkel voor de misdrijven omschreven in het boswetboek, lees Bosdecreet, die nu nog in artikel 138, 2° worden vermeld. Uit de statistieken van de politierechtbanken blijkt bovendien dat slechts een erg beperkt aantal zaken betrekking heeft op artikel 138, 2° Sv (bijlage).

II. Toelichting bij de artikelen

Hoofdstuk 1. Inleidende bepaling

Artikelen 1

Dit artikel behoeft geen toelichting.

Hoofdstuk 2. Wijziging van het wetboek van strafvordering

Artikel 2

De toewijzing, in artikel 138, 2° Sv., van de bevoegdheid inzake misdrijven omschreven in het boswetboek aan de politierechter zorgt voor onnodige moeilijkheden bij het uitbrengen van dagvaardingen en staat een coherent handhavingsbeleid in de weg. Door artikel 138, 2° Sv. voor het Vlaamse Gewest op te heffen komen de misdrijven omschreven in het bosdecreet op basis van de normale bevoegdheidstoewijzing onder de bevoegdheid van de correctionele rechter.

Hoofdstuk 3. Wijziging van het Veldwetboek van 7 oktober 1886

Artikel 3: Wijziging aan het Veldwetboek

In artikel 35bis, §5 van het Veldwetboek wordt één zaak gewijzigd, namelijk het verduidelijken dat bosrandontwikkeling mogelijk is in de tussenliggende zone van zes meter en dat deze bosrand beschouwd wordt als bos.

In de praktijk wordt deze zes meter zone vaak beheerd als bosrand, evenwel zonder hoog opgroeïende bomen. Bosrandontwikkeling is belangrijk aangezien bosranden met veel structuur zeer zeldzaam zijn in Vlaanderen. Meestal is de grens tussen bos en akker zeer scherp (weinig structuur, weinig biodiversiteit). Inzetten op structuurrijke en ecologisch goede bosranden, bestaande uit een mantel (met struiken, hakhout) en een zoom (met ruigtekruiden), dragen bij tot meer variatie, meer biodiversiteit en meer soortenrijkdom. Hiervoor wordt in het ontwerpdecreet in artikel 35bis, §5 van het Veldwetboek ingeschreven dat in de zes meter zone bosrandontwikkeling mogelijk is.

Op aangeven van de Raad van State is het hele eerste lid van artikel 35bis, §5 van het Veldwetboek volledig vervangen (zie randnummer 5 van het advies). Dit teneinde misverstanden te vermijden. De inhoudelijke wijziging slaat echter alleen op de eerste zin van dat artikel 35bis, §5. Wel werden punten geplaatst, waar de actuele versie van artikel 35bis, §5 nog op twee plaatsen een "punt-komma" bevat. De begrippen mantel- en zoomvegetatie worden gedefinieerd volgens de gangbare betekenis ervan (zie randnummer 6 van het advies).

Hoofdstuk 4. Wijzigingen van het Bosdecreet van 13 juni 1990

In het Bosdecreet worden volgende zaken gewijzigd:

- Artikel 45 en 49 worden geschrapt;
- Wijziging van artikel 90bis.

Artikel 4

Artikel 45 van het Bosdecreet van 13 juni 1990, gewijzigd bij de decreten van 7 december 2007, 1 maart 2013 en 9 mei 2014, wordt opgeheven.

Deze wijziging bij decreet van 9 mei 2014 werd nog niet geactiveerd door de Vlaamse Regering, waardoor deze wijziging nog niet in werking is getreden. Middels de schrapping in dit wijzigingsdecreet zal dit artikel dus ook niet meer in werking treden.

Artikel 45 beperkte de toepassing van het technisch beheer en overdracht van beheer tot openbare bossen. Door de voorgestelde wijziging van het Natuurdecreet wordt de taakstelling verruimd naar alle terreinen die onder het geïntegreerd beheer ten behoeve van het natuurbehoud kunnen vallen zoals gedefinieerd door het Natuurdecreet (cfr. artikel 12 bis).

Artikel 5

In hetzelfde decreet wordt artikel 49 opgeheven. Dit artikel is nooit een praktijk geweest en dit is in de toekomst ook niet de bedoeling, vandaar wordt het artikel geschrapt.

Artikel 6 en 7

In randnummer 3.5 van het advies van de VVSG merkt zij op dat als de bebossingsvergunning behouden moet blijven, de gemeente dan best ook een advies zou krijgen van ANB. Dat maakt het dossier evenwichtiger. Nu hoort de gemeente slechts één klok, nl. een advies van de landbouwadministratie (neutraal of tegen bebossing). Om aan deze opmerking tegemoet te komen worden artikel 49bis en artikel 87, vierde lid, Bosdecreet in die zin gewijzigd dat ook ANB een advies verleent in het kader van de in artikel 35bis, § 5, van het Veldwetboek vereiste vergunning van het College van Burgemeester en Schepenen.

Artikel 8

Dit artikel brengt de nodige wijzigingen aan in artikel 90bis van het Bosdecreet.

1°, 2°, 3° en 8° omvatten een louter redactionele wijziging zodat artikel 90bis zowel in de eerste als tweede paragraaf een correct gebruik kent van de term "omgevingsvergunning voor het verkavelen van grond".

4°. Hiermee wordt de wijze waarop de compensatie kan gebeuren nu decretaal bepaald, per type bos dat (geheel of gedeeltelijk) wordt ontbost. De vrije keuze van wijze van compenseren voor ontbossing van openbaar bos vervalt hierdoor.

5°. De regel dat ontbossingen groter dan 3 hectare steeds in natura worden gecompenseerd, wordt bijgevolg ook geschrapt. De grootte van de ontbossing bepaalt niet langer de wijze van compensatie.

6°. De wijzigingen in artikel 90bis, paragraaf 4, derde lid van het Bosdecreet zijn nodig om deze tekst enerzijds in overeenstemming te brengen met de nieuwe wijze van compenseren en anderzijds wordt de delegatie naar de Vlaamse Regering om de uitvoeringsbepalingen vast te stellen verruimd zodat de beoogde nieuwe regeling een juiste rechtsgrond krijgt.

Naar aanleiding van het advies van de VVSG wordt dit artikel zo gewijzigd dat de bosbehoudsbijdrage wordt vastgesteld door de verleners van de omgevingsvergunning zoals bedoeld in paragraaf 1 van artikel 90bis Bosdecreet. Het bedrag kan niet lager zijn dan het minimumbedrag voor de bosbehoudsbijdrage zoals vastgesteld door de Vlaamse Regering. Bij gebreke aan een gemeentelijk reglement dat het basisbedrag van de bosbehoudsbijdrage vaststelt op het ogenblik van de vergunningsbeslissing in

eerste aanleg, zal het minimumtarief van toepassing zijn zoals bepaald door de Vlaamse Regering overeenkomstig dit lid.

In geval van hoger beroep blijft de bosbehoudsbijdrage, zoals bepaald door de vergunningverlenende overheid in eerste aanleg, van toepassing. Ook ingeval van weigering van vergunning door de gemeente en toekenning van de vergunning door de Deputatie in beroep, blijven de tarieven van de vergunningverlener in eerste aanleg (zijnde deze van het gemeentereglement) van toepassing. Op die manier wordt de toepassing van het gelijkheidsbeginsel gegarandeerd.

Bestaande bepalingen inzake de wijze van compenseren worden hernomen, doch met één nieuwe aanvulling. In het geval van ontbossing van een privébos waarbij de compensatie geheel of gedeeltelijk in natura verloopt, moet de bebossing in natura die geldt als compensatie worden gerealiseerd in één ruimtelijk aaneengesloten geheel van 10 ha of te worden gerealiseerd aansluitend bij een bestaand bos van tenminste 5 ha. Mocht één van de beide mogelijkheden ontoereikend zijn om de nodige boscompensatie te realiseren, kunnen beide mogelijkheden worden gecombineerd. De 10ha regel geldt dus in die gevallen waarin de aanvragen kiest voor compensatie in natura en in het geval dat de te realiseren compensatie in natura 10ha en meer bedraagt. Deze toevoeging heeft als doel te vermijden dat aanleg van nieuw bos te sterk versnipperd gebeurt over vele kleine percelen die verspreid liggen in het landschap. Door aan te sluiten bij bestaande bossen kan de natuur- en bosstructuur in het landschap worden versterkt. Dit komt tegemoet aan de vraag van de Minaraad naar een sterkere ruimtelijke focus.

Het is logisch de 10ha regel enkel te koppelen aan de gevallen dat er in natura moet gecompenseerd worden en niet te koppelen aan de gevallen waar financieel wordt gecompenseerd. In geval van financiële compensatie komen de financiële middelen beschikbaar bij ofwel de vergunningverlener, ofwel bij de Vlaamse overheid. Zij zorgen voor de besteding van deze middelen met als doel nieuwe bossen aan te leggen (meestal na verwerving van aan te kopen gronden met oog op bebossing). Het innen van deze ontvangsten gebeurt wellicht op één ontvangstrekening, waar ook bedragen van andere ontbossingsdossiers worden op ontvangen. Deze middelen worden overgeboekt naar uitgaven artikelen waarop besteding van de middelen kan gebeuren, met name het aankopen van te bebossen gronden en de effectieve bebossing (bv. door aanplanten). Het is niet de bedoeling, noch zelfs wenselijk, om de besteding van die middelen te blijven koppelen aan specifieke ontbossingsdossiers, al dan niet groter dan 10ha.

Het verschil in wijze van compenseren tussen openbaar bos (heeft geen keuze in wijze van compenseren; moet in natura compenseren) en privé-bos (heeft wel nog keuze in wijze van compenseren) heeft volgende redenen:

- het zou kunnen dat een openbaar bestuur in geval van ontbossen van (delen van) openbare bossen, een financiële compensatie aan zichzelf zou verschuldigd zijn in het geval het openbaar bestuur ook de vergunningverlener is van de omgevingsvergunning, wat tot een absurde situatie zou leiden en te vermijden administratieve lasten zou veroorzaken;
- openbare besturen hebben een voorbeeldfunctie en moet dus zelf de compensatie in natura realiseren en worden dus zelf onmiddellijk bij het aanvragen van de vergunning verantwoordelijk geacht een sluitende compensatie door effectieve bebossing voor te stellen.

Het ontworpen artikel 90bis, §4, derde lid heeft als doel te vermijden dat in beroep een lager bedrag voor de financiële compensatie zou vastgesteld worden dan het geval zou zijn in eerste aanleg. Zonder dergelijke bepaling zou een mogelijke piste kunnen ontstaan om bewust beroepen in te dienen, om uiteindelijk te hopen uit te komen bij een lagere bosbehoudsbijdrage.

De ontworpen §8 zegt niets over de grootte van het bedrag van de financiële boscompensatie. Het bepaalt louter dat de overheid die in laatste administratieve aanleg de vergunning verleent, ook de bosbehoudsbijdrage dient te innen.

7°. Is een henummering zodat verwijzing correct gebeurt.

9°. Dit punt voegt een paragraaf 8 toe aan artikel 90bis. Door toevoeging van deze achtste paragraaf wordt de rechtsgrond voorzien om de vergunningverlenende overheid die in laatste administratieve aanleg de ontbossing vergunt, de keuze te bieden ook de bijhorende bosbehoudsbijdrage te innen en de corresponderende bebossingen uit te voeren binnen de drie jaar of indien gemotiveerd binnen de vijf jaar. De vergunningverlener maakt deze keuze door middel van een gemotiveerde beslissing (afhankelijk van het bestuursniveau). Indien de vergunningverlener het negatief advies van ANB ten aanzien van de voorgenomen ontbossing niet volgt, int zij steeds de bosbehoudsbijdrage en voert zij de compensatie uit binnen een termijn van drie jaar of indien gemotiveerd binnen de vijf jaar.

De termijn waarbinnen de corresponderende bebossingen moeten gebeuren kan dus verlengd worden van drie tot vijf jaar. Het kan immers voorvallen dat de vergunningverlener als bestuur geconfronteerd wordt met vertraging (bv. vindt niet tijdig passende gronden om te bebossen). In dergelijke gevallen lijkt het billijk het betrokken bestuur meer tijd te gunnen. Het is dus niet noodzakelijk deze termijn in de vergunning vast te leggen. In de beoogde rapportering kan gevraagd worden dat de vergunningverlener een overzicht geeft van dergelijke gevallen en dit motiveert in de rapportering. Het al dan niet gebruik moeten maken van de mogelijkheid tot verlengen van de periode van drie jaar tot vijf jaar, ligt dus in handen van het bestuur dat vergunningverlener is.

Het betrokken bestuur moet door middel van een eigen reglement het basisbedrag voor de boscompensatie vaststellen. Dit gebeurt uiteraard voorafgaand aan het van kracht worden van deze nieuwe decretale regeling zodat 'ontbossers' op voorhand weten wat het 'tarief' zal zijn. In geval van ontbossing van privé-bos, is het inderdaad mogelijk te kiezen tussen compensatie in natura of financiële compensatie of een combinatie van beide. Deze keuze moet wel gemaakt worden bij aanvraag van de vergunning. Dit is in de huidige regeling eveneens al het geval.

De Vlaamse Regering wordt gemachtigd nadere regels vast te stellen inzake de ontvangst van de bosbehoudsbijdrage, de realisatie van de boscompensatie en wat de gevolgen zijn in het geval de realisatie van de compensatie zou uitblijven. Zo kan gedacht worden aan een mechanisme van publiek toegankelijke informatie aangaande de vorderingen van de gerealiseerde compenserende bebossingen.

Hoofdstuk 5. Wijzigingen aan het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu

Artikel 9

In lijn met artikel 11 van dit wijzigingsdecreet, wordt in deze toevoeging in artikel 12octies verduidelijkt dat de beheerder van een terrein het maken van vuur en het roken kan regelen in een toegankelijkheidsregeling. Naar analogie met andere bepalingen inzake het bekend maken van de wijze waarop het gebied toegankelijk is gesteld voor bijvoorbeeld fietsers of ruiters, wordt de Vlaamse Regering gemachtigd de wijze van bekendmaking van de regeling inzake roken en vuur maken in een natuurgebied te regelen, bijvoorbeeld door het vaststellen van duidelijke pictogrammen. In het geval de Vlaamse regering, bijvoorbeeld in droge periodes een meer algemene regeling treft, dan heeft deze regeling voorrang op de bepalingen in de toegankelijkheidsregeling.

Artikel 10

Dit artikel voegt een nieuwe afdeling 5 toe aan hoofdstuk IIIbis van het decreet Natuurbehoud. De titel van dit hoofdstuk is gewijzigd op aangeven van de MINA-raad.

Artikel 11

Aan de nieuwe afdeling 5, zoals ingevoegd bij artikel 10 van dit voorontwerp van decreet, wordt een artikel 12decies toegevoegd.

De eerste paragraaf van dit artikel definieert eerst en vooral het begrip 'besturen'. Het begrip 'besturen' wordt overgenomen uit het Besluit Vlaamse Regering van 14 juli 2017 betreffende de subsidiëring van de planning, de ontwikkeling en de uitvoering van het geïntegreerd natuurbeheer. Deze 'besturen' hebben recht op de in dat Besluit ingestelde subsidies. Er zijn evenwel andere entiteiten (hier dan 'publiekrechtelijke rechtspersonen' genoemd) die geen recht hebben op die (beheer)subsidies, zoals bijvoorbeeld entiteiten van de Vlaamse of federale overheid. Die rechtspersonen worden bedoeld in ontworpen paragraaf 2. Voor die 'besturen' geldt de regeling in ontworpen paragraaf 1 niet want het beheer wordt niet gesubsidieerd. Het is de bedoeling dat deze rechtspersonen wel nog geheel kunnen rekenen op dienstverlening door het Agentschap voor Natuur en Bos. De ontworpen regeling van paragraaf 3 en paragraaf 4 geldt dan weer voor alle 'openbare besturen', dus zowel diegene die recht hebben op subsidies (de 'besturen' zoals gedefinieerd in ontworpen paragraaf 1) als diegene die geen recht hebben op subsidies.

Gebruik maken van het begrip 'administratieve overheden' als alternatief voor de term 'besturen' zoals gedefinieerd in het Bosdecreet, art.4,1° of het decreet Natuurbehoud, art.2, 22° voldoet niet geheel omdat dit ook de entiteiten van het Vlaams gewest zelf omvat die uitgesloten zijn van beheersubsidies en niet entiteiten bevat van de federale overheid. Omwille van de koppeling met de (beheer)subsidies is er bewust voor gekozen om dezelfde terminologie te gebruiken als in de genoemde subsidieregeling.

De term 'technisch beheer' zal worden vastgesteld door de Vlaamse Regering. Dit is een reeks technische, beheersmatige handelingen om het passende natuurbeheer effectief uit te voeren (bv. beplantingsplannen maken; terreinwerken begeleiden; de opmaak van de planning en de begroting van beheerwerkzaamheden; de opmaak van technische bepalingen in aanbestedingsdossiers voor de uitvoering van beheerwerkzaamheden; inzake bosexploitatie: de opmaak van een exploitatieplan, met inbegrip van de technische voorwaarden die bij de exploitatie moeten worden nageleefd, het vaststellen van ruimingspistes, het behouden van te behouden bomen, het gebruik van stapelplaatsen en bosexploitatiewegen etc). Wat we niet beschouwen als 'technisch beheer' is bijvoorbeeld het opstellen van het beheerplan (wat de algemene beheervisie en beheerdoelstellingen vastlegt, dus de keuzes op 'strategisch niveau') en financiële verantwoordelijkheid voor de uit te voeren beheerwerken. Dat valt onder het 'volledig beheer' te begrijpen als de 'volledige verantwoordelijk dragen voor het totale beheer van een natuurgebied, van planning tot uitvoering'.

Verder bepaalt het toegevoegde artikel dat, in afwachting van een goedgekeurd natuurbeheerplan, besturen het agentschap kunnen verzoeken om het technisch beheer van hun natuurterreinen uit te voeren. Ze geven hierbij aan de intentie te hebben om voor deze terreinen een natuurbeheerplan op te maken.

Het verzoek dient te gebeuren onder schriftelijke vorm aan de lokale regiobeheerder waarbij het bestuur de beslissing van het bestuursorgaan van het openbaar bestuur meldt. Deze schriftelijke mededeling kan ook gebeuren door middel van een eenvoudige e-mail.

Het engagement om een natuurbeheerplan op te maken, wordt opgevolgd door het agentschap aan de hand van de vorderingen bij de opmaak en goedkeuring van een verkenningnota, van een actieve deelname en terugkoppeling aan en tijdens het proces (bijwonen van stuurgroep vergaderingen ingesteld ter begeleiding van het traject tot opmaak van het natuurbeheerplan, bespreking en actieve feedback rond ontwerpdocumenten,...). Indien wordt vastgesteld dat de opmaak van een natuurbeheerplan wordt vertraagd of verhinderd door externe factoren aan het opmaakproces kan het agentschap de actieve samenwerking evalueren en desnoods het technisch beheer van de betrokken natuurterreinen stopzetten.

De Vlaamse Regering krijgt de opdracht de inhoud van het technisch beheer vast te stellen.

Tot aan de goedkeuring van het natuurbeheerplan kan het agentschap optreden als technisch beheerder. Dit wil zeggen dat de beheerkosten en -inkomsten voor het openbaar bestuur zijn, maar dat welbepaalde taken door het agentschap worden opgenomen.

Beheerplannen die opgemaakt werden volgens de vorige regelgeving, m.a.w. de beheerplannen 'oude stijl', blijven geldig tot het einde van hun looptijd of tot op het moment dat het beheerplan wordt omgezet conform de geldende besluiten en bijhorende subsidiering.

De overdracht van beheer van een natuurgebied aan Natuur en Bos is mogelijk op voorwaarde dat er een goedgekeurd natuurbeheerplan bestaat of dat het bestuur de intentie heeft om een natuurbeheerplan op te maken. Voor de overdracht van beheer wordt steeds een overeenkomst gesloten.

Bij een volledige overdracht van beheer blijft het bestuur eigenaar van de grond, maar zijn de beheerkosten en -inkomsten voor Natuur en Bos die als volwaardig beheerder optreedt. Bestaande subsidie inkomsten voor de publiekrechtelijke rechtspersoon die steunen op artikel 16sedecies van het Natuurdecreet, worden bijgevolg stopgezet.

Paragraaf 2 stelt dat de bepalingen in paragraaf 1 niet gelden voor de terreinen die beheerd worden of zullen worden ten behoeve van natuurbehoud in eigendom van Vlaamse Overheden of Federale Overheden aangezien het subsidiebesluit hen uitsluit van financiële ondersteuning voor de uitvoering van een goedgekeurd natuurbeheerplan. Deze administratieve overheden bevestigen schriftelijk dat Natuur en Bos hen ondersteunt door de uitvoering van de door de Vlaamse Regering vast te stellen taken.

Paragraaf 3 stelt dat een publiekrechtelijk rechtspersoon kan beslissen om de door de Vlaamse Regering bepaalde taken voor het beheer van terreinen ten behoeve van natuurbehoud te laten uitvoeren door een derde. Als er sprake is van meerdere eigenaars (mede-eigenaars) zullen die allemaal akkoord moeten gaan.

Onder een derde verstaan we de Vlaamse bosgroepen, regionale landschappen, erkende natuurverenigingen, zelfstandige natuurbeheerbedrijven, een intergemeentelijk samenwerkingsproject.

Als een publiekrechtelijk persoon beslist om een derde in te schakelen in plaats van het Agentschap voor Natuur en Bos, dan wordt geacht dat het volledige takenpakket wordt uitgevoerd. Het is niet mogelijk om alleen bepaalde taken door de derde te laten uitvoeren, terwijl andere taken nog door het agentschap zouden moeten worden uitgevoerd. Dit zorgt voor versnippering en mogelijk verwarring bij uitvoering van beheerwerken op het terrein en verhindert de transparantie in visievorming ten behoeve van het natuurbeheer.

De publiekrechtelijk rechtspersoon sluit hiertoe een overeenkomst af met de betrokken derde. De derde partij engageert zich in deze overeenkomst om in het kader van de geldende wetgeving, samen met de publiekrechtelijk rechtspersoon, de nodige afspraken te maken rond de aanvraag en de besteding van de subsidies, voor de inrichting en het beheer van de natuurgebieden, de organisatie en voorbereiding van de houtverkoop, ...

De beheerkosten en -inkomsten zijn voor de publiekrechtelijk rechtspersoon. De publiekrechtelijk rechtspersoon brengt Natuur en Bos schriftelijk (bv met een mail, een beslissing van het bestuursorgaan van het openbaar bestuur, ... aan de lokale regiobeheerder) op de hoogte van deze afgesloten overeenkomst zodat er afspraken gemaakt worden op welke termijn het technisch beheer door het Agentschap voor Natuur en Bos wordt stopgezet.

Als de publiekrechtelijk rechtspersoon beroep wil doen op een derde, kan ze dit doen in de vorm van een overheidsopdracht. Het is echter niet uitgesloten dat ze met een beheerder een overeenkomst houdende pacht, concessie of andere afsluit, waarbij ze ook rekening dient te houden met de beginselen van behoorlijk bestuur en de overheid verplicht is een transparante procedure te voeren bij de toekenning van dergelijke overeenkomsten. De principes van de overheidsopdrachten worden nageleefd: het verlenen van dergelijke rechten is gebonden aan de principes van transparantie, mededinging en gelijkheid. Iedereen moet aldus de kans krijgen een bepaald contract in de wacht te slepen, en dit moet zo kenbaar gemaakt worden door middel van publieke bekendmaking.

Paragraaf 4 stelt dat een publiekrechtelijk rechtspersoon een terrein onder natuurbeheer in beheeroverdracht kan geven aan een derde. Als er sprake is van meerdere eigenaars (mede-eigenaars) zullen die allemaal akkoord moeten gaan. De publiekrechtelijk rechtspersoon sluit hiertoe een overeenkomst af met de betrokken derde en bezorgt een afschrift van die overeenkomst onverwijld aan Natuur en Bos. In de praktijk zal dat de lokale regiobeheerder zijn, aangesteld door Natuur en Bos voor het gebied waar het grootste deel van het betrokken terrein is gelegen. Na ontvangst worden concrete afspraken gemaakt om eventuele bestaande ondersteuning door Natuur en Bos stop te zetten.

Bestaande subsidie inkomsten voor de publiekrechtelijke rechtspersoon worden stopgezet, maar kunnen doorstromen naar de nieuwe beheerder als een goedgekeurd beheerplan verder wordt uitgevoerd.

Artikel 12

Dit artikel voert in de terreinen waar een natuurbeheerplan is opgesteld en goedgekeurd als algemene maatregel ter bescherming van de natuur een verbod in op het maken van vuur en het roken. De afstandsregel van 25 meter is gelijkaardig als wat in artikel 99 van het Bosdecreet staat. In het natuurbeheerplan en de eventuele toegankelijkheidsregeling kunnen per gebied wel plekken of zones worden aangeduid waar vuur maken en roken wel kan toegelaten worden. De Vlaamse regering kan voor deze en eventueel ook andere terreinen in de vrije natuur een meer generieke regeling uitwerken, bijvoorbeeld in geval van aanhoudende droogte.

Hoofdstuk 6. Wijziging van het decreet van 9 mei 2014 tot wijziging van de regelgeving inzake natuur en bos

Artikel 13

Artikel 45 van het Bosdecreet van 13 juni 1990, gewijzigd bij de decreten van 7 december 2007, 1 maart 2013 en 9 mei 2014, wordt opgeheven, middels artikel 4 van dit decreet.

Deze wijziging bij decreet van 9 mei 2014 werd nog niet geactiveerd door de Vlaamse Regering, waardoor deze wijziging nog niet in werking is getreden. Middels de schrapping in dit wijzigingsdecreet zal dit artikel dus ook niet meer in werking treden.

In randnummer 8 van haar advies wijst de Raad van State erop dat artikel 4 van het voorontwerp strekt tot het opheffen van artikel 45 van het Bosdecreet van 13 juni 1990. In de betrokken opheffingsbepaling wordt melding gemaakt van het wijzigende decreet van 9 mei 2014. Er dient evenwel mee rekening te worden gehouden dat de wijziging die artikel 72, 1°, van het decreet van 9 mei 2014 'tot wijziging van de regelgeving inzake natuur en bos' aanbrengt in artikel 45 van het Bosdecreet van 13 juni 1990, nog niet in werking is getreden. De betrokken wijzigingsbepaling wordt derhalve zonder voorwerp eenmaal artikel 45 van het Bosdecreet zal zijn opgeheven. Het verdient dan ook aanbeveling om artikel 72, 1°, van het decreet van 9 mei 2014 op te heffen en het voorontwerp daartoe met een opheffingsbepaling in die zin aan te vullen.

Om tegemoet te komen aan de opmerking van de Raad, wordt het voorontwerp aangevuld met dit nieuw artikel 13, dat artikel 72, 1°, van het decreet van 9 mei 2014 opheft.

Hoofdstuk 7. Wijziging van het decreet van 21 december 2001 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2002

Artikel 14

Het Fonds voor de compenserende bebossingen werd ingesteld door middel van het decreet van 21 december 2001 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2002. Omwille van de in dit voorontwerp van decreet voorgestelde wijzigingen inzake het mechanisme van de boscompensatie, dient het artikel 17, paragraaf 2 van het genoemde begrotingsdecreet te worden gewijzigd. Omwille van de leesbaarheid wordt de nieuw ontworpen paragraaf 2 in twee punten opgesplitst. Punt 1° verduidelijkt dat de stroom van financiële middelen naar de Vlaamse overheid alleen beperkt wordt tot die gevallen waar de Vlaamse overheid de vergunningsverlener is in laatste administratieve aanleg. Het punt 2° herneemt een bestaande bepaling uit de originele versie van paragraaf 2 van artikel 17 van het genoemde begrotingsdecreet. Een voorbeeld ter verduidelijking: er worden in het kader van de werking van lokale grondenbanken middelen uit het Fonds overgedragen naar de Vlaamse Landmaatschappij voor aankoop van gronden, ten behoeve van ruiloperaties ed. in context van inrichtingsprojecten. De aldus overgedragen middelen, moeten in geval van stopzetting van de grondenbank, terug ter beschikking kunnen komen van het Fonds in het geval deze overgedragen middelen niet helemaal zouden besteed zijn door de werking van de lokale grondenbank in kwestie.

Hoofdstuk 8. Overgangsbepaling

Artikel 15

Middels dit artikel voorziet het decreet dat artikel 8, 4°, 5°, 6°, 7° en 9° van het ontwerp in werking treden op een datum zoals vastgesteld door de Vlaamse Regering.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Jan JAMBON

De Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme,

Zuhal DEMIR